

KRANJ — Atletska sezona je uradno odprta. V Novi Gorici je bil mednarodni atletski miting, ki je postregel že z dobrimi atletskimi izidi. Povsod v Sloveniji se vrste tudi občinski pomladanski krosi. V Kranju je na krosu nastopilo nad dvesto tekačev in tekačev. Med njimi so bili tudi vojniki garnizije Staneta Zagarja. V soboto, 25. aprila, bodo Tržičani pod pokroviteljstvom našega uredništva organizirali medobčinski pomladanski kros. — Foto: D. Humer

Leto XXXIV. Številka 30

Uredništvo: občinska konferenca SZDL, Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka, Tržič — Izdaja: Casopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Andrej Zalar

GLAS

Kranj, torek, 21. 4. 1981
Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Sposobni varovati in braniti

Kranj — Zamisel, da bi tekmovalci učencev osnovnih in srednjih šol s področja splošnega ljudskega športa in družbene samozastite postala vsakoletna akcija, se je pojavila pred dvema leti, ko so se v naši osnovni zvrstile številne prireditve tekmovalstva v počastitev 30. obletnice vzgoje mladih za splošni ljudski odpor. Tekmovalstvo, ki je tedaj doseglo vrhunec na legendarni Sutjeski zvezna bodo poslej vsako peto leto, sicer pa se bodo sklepala na različnih nivojih — tako postaja tekmovalstvo spretnosti in znanja mladih v obrambi, ki si jih prek leta pridobivajo v okviru rednega pouka in interesnih dejavnosti.

Tudi petkovo regijsko tekmovalstvo v Kranju, ki se ga je udeležilo petnajst osnovnošolskih in kar devetnajst ekip iz gorenjskih srednjih šol, najuspešnejših na predhodnih šolskih in občinskih preizkusih, je pokazalo, da so mladi sposobni varovati in braniti velike pridobitve naše revolucije, da so vredni nasledniki tistih, ki so se pred štiridesetimi leti sklenili upreti okupatorju.

Tekmovalstvo, katerega glavni nosilec je bila kranjska enota republiškega zavoda za šolstvo, se staplja z letošnjo akcijo delovnih ljudi in občanov »nič nas ne sme presenetiti«. Obsegalo je teoretični preizkus znanja učencev iz tem o splošnem ljudskem odporu in družbeni samo-

Reševanje ranjenca je uspelo — Foto: H. J.

zaščiti, streljanje z zračno oziroma vojaško puško, na orientacijskem pohodu pa so mladi dokazovali spretnosti v topografiji, protizračni obrambi, dajanju prve pomoči in podobnih veščinah.

Med osnovnošolskimi ekipami so zbrali največ točk učenci iz osnovne šole Gorenjski odred Jesenice, Peter Kavčič Škofja Loka in France Prešeren Kranj, med srednješolskimi pa so bile najuspešnejše ekipe Šolskega centra Iskra Kranj, Gimnazije Kranj in Ekonomsko administrativnega šolskega centra Kranj. H. Jelovčan

Gallusova plaketa za oktet Jelovica

Zari bodo v petek, 24. aprila, izdane slovesnost, brez dvoma najpomembnejšo v teh predprazničnih dneh na Gorenjskem, saj ji bo z neoprednim radijskim prenosom lahko prisluhnila vsa Slovenija.

Oktet Jelovica iz Škofje Loke bo sodelovanjem krajevne skupnosti in zveze kulturnih organizacij Škofja Loka priredil IX. srečanje oktetov lesarjev Slovenije. Tradicionalno srečanje sedmih oktetov iz Ljubljane, Javor iz Pivke, Jelovica iz Škofje Loke, KLI iz Loka, Lesna iz Slovenj Gradca, Maries iz Maribora, TRO iz Prevalj in namreč obogatila dva velika okteta.

Prvih bodo javno izvedene pesmi z plošče »Na svoji zemlji«, ki bo izšla pri Založbi kaset in plošč RTV Ljubljana, posnela pa sta jih pevski zbor lesarjev Slovenije pod vodstvom dirigenta Tomaža Zozona in Vojaški orkester ljubljanskega armadnega območja pod vod-

stvom dirigenta Ladislava Leška. Gre za deset pesmi z borbeno vsebino, za katere je dirigent in komponist Ladislav Leško napisal nove priredbe, izid plošče pa je posvečen 40-letnici OF slovenskega naroda in 40-letnici vstaje jugoslovanskih narodov. Poleg Tomaža Zozona in Ladislava Leška bosta na prireditvi v Zireh, zboru in orkestru dirigirala še Bojan Adamič, ki bo prvič dirigiral svojo skladbo »Četrty julij« in Radovan Gobec, ki bo dirigiral svojo pesem »Naprej ponosno«. Zirovcem se torej obeta izjemno mikaven koncertni večer.

Na prireditvi pa bomo lahko prisostvovali še enemu velikemu dogodku. Radovan Gobec bo kot predstavnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije podelil Gallusovi plaketi oktetu Jelovica ter dirigentu in komponistu Bojanu Adamiču. Da je Gallusova plaketa resnično izjemno priznanje, pove že podatek, da jo je doslej izmed oktetov prejel le Koroški oktet.

III. Kongres samoupravljalcev Ni dovolj samo sklep

Treba ga je tudi uresničiti. Saj ne sklicujemo sej samo zato, da se pač zberemo, pogovorimo in nekaj sklenemo, pa je vse narejeno. Letošnje volilne seje, ki potekajo te dni po vsej Gorenjski, bodo poleg tega, da so namenjene pregledu izvajanja programa dela in usmeritev za v bodoče, v drugem delu kritično pregledale organiziranost in delo organov v organizacijah zveze sindikatov v občinah.

Prva konferenca Zveze sindikatov Slovenije je opredelila načela kolektivnega dela in odgovornosti ter demokratizacije odnosov v zvezi sindikatov. Te volilne seje, ki se odvijajo zdaj, preverjajo tudi uresničevanje sprejetih skle-

pov in stališč s te konference. Poleg tega pa konference pomenijo tudi preverjanje uresničevanja ostalih sprejetih sklepov v zvezi sindikatov, predvsem kongresnih dokumentov in sklepe in stališča druge konference Zveze sindikatov Slovenije, od novembra lani. Tam, kjer bodo ugotovili slabosti, bodo seveda morali načrtovati spremembe.

Gre za to, da ob izvajanju temeljnih nalog s področja družbeno-ekonomskih odnosov, gospodarjenja in položaja delavcev, zagotovimo tudi aktivnost čim večjega števila članstva zveze sindikatov v osnovnih organizacijah, sindikalnih skupinah in drugih organih.

Ugotovitve glavnega republiškega tržnega inšpektorja

Mirnejši cenovni ples

Marca je republiški tržni inšpektorat opravil 779 kontrolnih pregledov in ugotovil, da se število kršiteljev zmanjšuje — Še vedno iščemo najrazličnejše vzroke za poviševanje cen, ki imajo večkrat tudi priokus izsiljevanja — Kazni večkrat ne dosega učinka

LJUBLJANA — Republiški tržni inšpektorat je eden od členov verige družbenih prizadevanj za umiritev cen, ki so še posebno konec lanskega leta in v začetku letošnjega pretirano naraščale. Vršilec dolžnosti glavnega republiškega tržnega inšpektorja Janez Kregar je pretekli petek na novinarski konferenci povedal, da velja sedaj glavna pozornost republiškega tržnega inšpektorata cenam v proizvodnih delovnih organizacijah, na to področje pa se vedno bolj vključujejo tudi občinske in medobčinske inšpekcijske službe. Inšpektorji so opravili marca 779 pregledov. Enega kršitelja so predlagali v obravnavo kot kaznivo dejanje, 12 primerov so okvalificirali kot gospodarski prestopki, 72 predlogov so posredovali sodnikom za prekrške, izdali so 136 odločb s takojšnjo veljavnostjo za odstranitev pomanjkljivosti, 60 po-

sameznikov pa so mandatno kaznovali v skupni višini 25.760 dinarjev. Ob tem tržni inšpektorji ugotavljajo, da nov sistem družbenega določanja in kontrole cen še ni povsem zaživel, da so v celotnem sistemu še vrzeli in da kazni večkrat ne dosežejo učinka. Marsikdo raje plača mandatno kazen, ki ni pretirano visoka, potem pa dela naprej po starem. Vendar se število kršitev po ugotovitvah tržnih inšpektorjev zmanjšuje, kar je pozitivna plat novega družbenega nadzora nad cenami.

Marsikaj starega, nepravilnega, na področju cen še ostaja. Strokovni organi ali komisije večkrat ne preverijo, ali gre resnično za nov, ponavadi dražji proizvod, ali le za star izdelek z novim videzom. Trenutno najostreje pritiskajo na višje cene proizvajalci gradbenega materiala.

V najrazličnejših strokovnih združenjih se še vedno monopolno in v ozkih krogih dogovarjajo o višjih cenah, srečamo pa tudi primere, da proizvajalci prodajajo po višjih cenah, čeprav nimajo ustreznih soglasij. Kupce pa »tolajijo«, da jim bodo povrnili razlike v cenah, če višje ne bodo odobrene. Tržni inšpektorji tudi opozarjajo na že znane primere zahtevkov proizvajalcev po plačilu celotnega ali delnega avansa, po plačilu precej visokih obresti, plačilu v devizah in po plačilu raznih prispevkov od že dobavljenega blaga. Tako prihajamo do cen, ki so višje od svetovnih. To je trenutno še posebej izrazito v metalurgiji.

Družbeno obvladovanje cen je torej še vedno eno od področij, kjer akcija še ne sme opočati, saj so cene važen element v prizadevanjih za gospodarsko ustalitev in za smelejšo ter uspešnejšo vključitev v mednarodno delitev dela.

J. Košnjek

MERKUR KRANJ

OBIŠČITE PRODAJALNE

- V ● LJUBLJANI ● RADOVLJICI
- ŠKOFJI LOKI ● LESCAH
- GORENJI VASI ● NA BLEDU
- NAKLEM ● IN JESENICAH

PO JUGOSLAVIJI

Mraz nevaren za cvetje

Muhasto aprilsko vreme, ki je konec tedna prineslo celo snežne padavine, je močno ohladilo ozračje in so marsikje temperature padle pod ničlo. Zaradi zgodnje pomladi je drevice že marsikje vzcvetelo in je nevarnost, da bi slana obrala pridelek že kar na začetku. Iz Primorske poročajo, da zaenkrat še ni večje škode, prav tako tudi na Kočevskem ne. Na Primorskem je drevice že skoraj odcvetelo, na Kočevskem pa zaradi nižjih temperatur še ni v cvetju, zato slana ni tako nevarna. Več škode pa napovedujejo na Štajerskem in tudi ponekod po Gorenjskem.

S pravo zimo pa so se sprijeli v južnejših predelih Jugoslavije. Ponekod v Bosni in Hercegovini je zapadlo kar po 40 cm snega. Sneg je povzročil prometne težave tudi v Črni gori in na nekaterih višjih predelih v Makedoniji.

30-let taborniške organizacije

Zveza tabornikov Jugoslavije, ki letos praznuje 30-letnico organizacije, vključuje že 230.000 članov. V naslednjih letih bodo skušali taborniki svojo organizacijo še razširiti in ustanoviti enote tudi v občinah, kjer jih še ni. To so poudarili na seji predsedstva konference Zveze tabornikov Jugoslavije, ki je bila konec tedna v Ljubljani. Na njej so spregovorili o pripravah na sedmo programsko-volilno konferenco zveze tabornikov.

Srečanje počitničarjev

V Osijeku se je na dvo-dnevnem zborovanju počitniške zveze Jugoslavije zbralo trideset delegacij počitniških zvez iz raznih jugoslovanskih krajev, da bi z izmenjavo izkušenj utrdili in razvili mladinski turizem. Samo na Hrvatskem je v počitniško zvezo, ki ima geslo »Spoznavaš domovino, da jo boš še bolj ljubil« vključenih več kot 40.000 članov.

V Titovem Užicu pa se je v soboto začelo tradicionalno srečanje pionirjev-počitničarjev »Titovo Užice 81«. Na tej manifestaciji v počastitev 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti se je zbralo več kot 200 pionirjev iz 40 jugoslovanskih mest.

Akcija »Očistimo okolje«

V soboto so v Celju organizirali akcijo »Očistimo okolje«, v kateri so sodelovali lovci, ribiči, taborniki in člani drugih društev. Že dan po prej so v delovnih organizacijah počistili tovarniška dvorišča in okolico obratov. V krajevnih skupnostih so začeli urejati zelenice in čistiti okolje. V veliko pomoč so povsod šolarji.

Vsak peti Makedonec je zaposlen

Okrog 140 novih industrijskih obratov, pomembni dosežki v živinoreji, vinogradništvu in sadjarstvu, 120 tisoč novo zaposlenih delavcev, več kot 50 tisoč novih čvosenih stanovanj in 35-odstotno zvišanje družbenega standarda so najpomembnejši rezultati Makedonije v pravkar minulem srednjeročnem obdobju. Tako je sedaj zaposlen vsak peti Makedonec.

JESENICE

Jutri, 22. aprila, ob 16. uri bo volilna seja občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije na Jesenicah. Na njej bodo obravnavali predlog za spremembo in dopolnitev poslovnika o notranji organizaciji in načinu delovanja občinskega sveta ter poročila predsednika, sekretarja in nadzornega odbora. Po razpravi o poročilih bodo izvolili nove člane in predsednika sveta.

V četrtek, 23. aprila, ob 16. uri bo seja zbora združenega dela jeseniške občinske skupščine, na katero so vabljeni tudi člani predsedstva občinskega sveta ZSS Jesenice, koordinacijskega odbora za pripravo 3. kongresa samoupravljalcev in člani komisije za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu. Delegati bodo razpravljali o pripravah združenega dela v občini na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije in zanj potrdili delegate iz jeseniške občine. (S)

III. Kongres samoupravljalcev

Povsod ocena samoupravnih odnosov

Priprave na III. kongres samoupravljalcev potekajo, vendar so premalo vključeni delavci – V vseh okoljih je potrebno čimprej pripraviti oceno samoupravljanja – Glasila delovnih organizacij več o pripravah

Škofja Loka – Priprave na III. kongres samoupravljalcev so se začele v vseh delovnih okoljih, vendar se ne more trditi, da bi bile povsod uspešne, so poudarili na seji volilnega telesa za izvolitev delegatov za 3. kongres samoupravljalcev v Škofji Loki. Čeprav bi morale priprave sloneti na neposrednem vključevanju delavcev v razprave oziroma vseh samoupravnih in družbenopolitičnih dejavnikov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, kjer bi morali kritično pretesti uveljavljanje samoupravnih odnosov in opozoriti na pomanjkljivosti, se to še ne dogaja.

Zato so na seji volilnega telesa sprejeli dogovor, da bodo v vseh temeljnih organizacijah, SIS in krajevnih skupnostih takoj pripravili oceno razvitosti samoupravnih odnosov ter programe za njihovo nadaljnjo krepitev.

Prav tako so na seji poudarili, da se mora noživiti informativno-pro-

pagandna dejavnost v pripravah na III. kongres samoupravljalcev. Sedaj res ne bi več smelo biti glasila v organizacijah združenega dela in vseh drugih oblik informiranja, ki ne bi pisala o teh aktivnostih. Do sedaj so bili prispevki o pripravah na III. kongres samoupravljalcev zelo redki.

Hkrati z oceno samoupravnih odnosov v svojem okolju pa bo potrebno obravnavati tudi kongresno resolucijo, ki bo predvidoma objavljena okoli 10. maja. V javni razpravi bo do konca prihodnjega meseca. Skofjeločani sodelujejo tudi pri pripravi tretih tem za kongres. Tako se LTH vključujejo v razpravo o oblikah in možnostih povezovanja in neposredne menjave dela raziskovalnih institucij z delovnimi organizacijami, kmetijska zadruga v razpravo o preobrazbi kmetijskih zadrug in delavska univerza ter komisija za družbenopolitično izobraževanje pri OK SZDL pa v razpravo o pomenu usposabljanja delegatov. L. Bogataj

Več posluha za žgoča vprašanja

Medobčinski svet ZSMS za Gorenjsko bo v prihodnje namenil največ pozornosti reševanju žgočih vprašanj na področju samoupravnih ter družbenoekonomskih odnosov – Predsednik odslej Jože Jenšterle

TRŽIČ – Uvodna razprava predsednika Eda Grudna na petkovi volilni programski seji medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko, ki je bila v prostorih tržičkega Tria, o vlogi mladinske organizacije v boju za nadaljnji razvoj samoupravnih socialističnih odnosov je nakazala vrsto

Jože Jenšterle, novi predsednik medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko

Kokričani vabijo na partizanski miting

KOKRICA – Kokričani pripravljajo v počastitev 27. aprila in 1. maja veliko praznovanje. Partizanski miting so ga imenovali. Srečanje se bo začelo v petek, 24. aprila ob 17. uri pred Kulturnim domom na Kokrici. Dramska sekcija in moški pevski zbor domačega Kulturno-umetniškega društva Storžič, osnovna šola Kokrica, vojski kranjske vojašnice in njihov ansambel, taborniki odreda Modri lan s Kokrice, osnovna organizacija Zveze socialistične mladine, borčevska organizacija in gasilci pripravljajo med drugim recital s tematiko narodnoosvobodilne borbe, zabavno kroniko, igrice. Tudi mi smo vojski in enodejanko Bedak, srečanje z udeleženci borbe in bogat kulturni program. Na mitingu bodo podelili tudi priznanja Osvobodilne fronte.

težav, s katerimi se mladi srečujejo pri svojem delu.

V mladinski organizaciji, kot je bilo rečeno v kasnejši, vsebinsko izjemno bogati razpravi, še vse preprosto razpravljajo o posledicah in ne o vzrokih slabosti. Za to je krivo predvsem forumsko delo, ki je v nekaterih občinskih konferencah in njihovih organih še prisotno. Premalo je mladinskega aktivizma.

Obiski v osnovnih organizacijah ZSMS, najsibo v združenem delu ali krajevnih skupnostih, bi morali biti pogostejši. Mladi v osnovnih sredinah so namreč premalo usposobljeni za reševanje žgočih vprašanj in pričakujejo pomoč »od zgoraj«. Zato bo v prihodnje potrebno posvetiti več pozornosti tesnejšemu sodelovanju med občinskimi konferencami in osnovnimi organizacijami ter razširiti sistem izobraževanja članov v osnovnih organizacijah.

Na seji medobčinskega sveta so spregovorili tudi o sodelovanju mladinske organizacije z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Mladi želijo več usmeritev oziroma pomoči predvsem od zveze komunistov in zveze sindikatov pri reševanju žgočih problemov in pri uresničevanju njihovih predlogov ter pobud.

Podobno kot bi kazalo na Gorenjskem poenotiti program izobraževanja mladih v osnovnih organizacijah, bo potrebno poziviti tudi medobčinsko povezovanje po področjih dela, kadar gre za podobna vprašanja.

Več pozornosti bodo mladi v prihodnje posvetili razvoju samoupravnih socialističnih odnosov na Gorenjskem ter reševanju problemov, ki zadevajo družbenoekonomski položaj mladih, še zlasti študentski politiki, zaposlovanju, stanovanjskim težavam mladih družin in podobno.

Na seji medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko so zatem sprejeli poročilo o delu, smernice do konca leta ter izvolili novo vodstvo. Predsednik je postal Jože Jenšterle iz Kranja, delo sekretarja pa bo leto dni opravljal Nevenka Juvan z Jesenic.

H. Jelovčan

Proslave in prireditve

Jesenice – Osrednja proslava v počastitev 27. aprila – dneva OF, 40-letnice ustanovitve OF, 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti ter 1. maja bo na Jesenicah v petek, 24. aprila, ob 19. uri v gledališču Tonea Cufarja na Jesenicah. Na slovenosti bodo podeljena tudi priznanja OF in srebrni znaki sindikata.

V kulturnem programu bodo sodelovali pihalni orkester jeseniške Železarnice, ženski pevski zbor Jesenice, moški pevski zbor Blaž Arnič, moški pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave ter recitatorji gledališča Tone Cufar.

Kranj – Občinska proslava v počastitev 27. aprila – dneva OF in 1. maja – delavskega praznika ter 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov bo v petek, 24. aprila, ob 18. uri v Kulturnem domu na Visokem.

Slavnostni govornik bo soustanovitelj OF slovenskega naroda tovariš Tone Fajfar. Podeljena bodo državna odlikovanja in občinska priznanja OF. Kulturni program je pripravil KUD Valentin Kokalj Visoko s sodelovanjem melanega pevskega zbora, otroškega pevskega zbora, folklorne skupine in recitatorjev.

Ob 17.30 bo pred Kulturnim domom Visoko start lokalne mladinske štafete.

KS Vodovodni stolp – Proslava v počastitev dneva OF in 1. maja bo v petek, 24. aprila, ob 18. uri v avli OŠ Simon Jenko.

Radovljica – Osrednja občinska proslava 27. aprila – dneva OF bo v petek, 24. aprila, ob 19.30 v festivalni dvorani na Bledu; podeljena bodo tudi občinska in krajevna priznanja OF.

V kulturnem programu bodo sodelovali: godba na pihala DPD Svoboda Lesce, združena pevska zbor A. T. Linhart KUD Radovljica in pevski zbor KPD Bled, melani pevski zbor KPD Slovenske železarnice – Veriga Lesce, mladinski pevski zbor OŠ Josip Plemelj Bled in recitatorji. Slavnostni govornik bo Mirko Zlatnar, podpredsednik občinskega odbora ZZZB NOV Radovljica.

Škofja Loka – V petek, 24. aprila, ob 11. uri bo v Železniki svečana otvoritev novih prostorov Iskre, združena s praznovanjem 35-letnice kovinarstva v Železniki in 40-letnice ustanovitve OF. Slavnostni govornik bo Metod Rotar, zvezni sekretar za zunanjo trgovino. Na proslavi bodo podeljena tudi priznanja predsedstva SFRJ, srebrni znak sindikata in priznanje organizacijam združenega dela.

Ob 18.30 bo proslava 35-letnice ustanovitve NIKO zadruga in 40-letnice OF v kinodvorani Obzorje, ob 20. uri pa skupna zabava s plesom v Kulturnem domu Železniki.

V četrtek, 30. aprila, ob 19. uri pa bo v Kulturnem domu Železniki skupna zabava s plesom.

Tržič – Slavnostna akademija ob 40-letnici vstaje, 40-letnici OF in ob 1. maju bo v četrtek, 30. aprila, ob 20. uri v Cankarjevem domu v Tržiču. Na slovenosti bodo podeljena priznanja OF, srebrni znaki sindikata in nagrade inovatorjem leta. V kulturnem programu bosta nastopila Akademski pevski zbor iz Kranja in dramski igralec Rudi Kosmač.

Vrzeli v delegatskem sistemu

JESENICE – Ena od aktivnosti v jeseniški občini pred 3. kongresom samoupravljalcev je bil posvet o delovanju delegatskega sistema, ki ga je 13. aprila na Jesenicah pripravila osnovna organizacija Zveze sindikatov v temeljni organizaciji Elektrarna

Moste. Udeleženci srečanja so najprej seznanili z analizo delovanja delegatskega sistema v občini, ki sta jo izdelala jeseniška delavska univerza in klub samoupravljalcev.

Analizo so pripravili na obsevu vprašalnika, ki je v 58 organizacijah združenega dela zajel prek 80 odstotkov vseh zaposlenih v občini. Gre za prikaz temeljnih značilnosti položaja in delovanja delegacij delegatov za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti. Iz njega je razvidno, da položaj, način dela in odgovornost delegacij ter delegatov niso dovolj utrjeni s samoupravnimi akti, delegacije pa se premalo vezujejo z družbenopolitičnimi organizacijami v združenem delu, predvsem sindikatom. Analiza tudi opozarja, da so delegatske informacije preobsežne, pisane preveč strokovno oziroma nerazumljivo, mnogokrat pa do delegacij in delegatov prihajajo prepozno.

Udeleženci so se z ugotovitvami analize strinjali in med razpravami dodali več mnenj iz svojih okolij. Med drugim so navedli več težav delegatov iz elektrarne v Mostah, zlasti pri usklajevanju stališč v interesnih skupnosti elektro gospodarstva Slovenije. Razpravljali so govorniki tudi o premali odgovornosti delegatov, o slabih povratnih informacijah in drugem. Tako so ugotovili, da delavci še vedno preprosto skrajšajo reševati težave prek upravnih namesto skupščinskih organov. Poudarili so tudi, da bo moralo združeno delo nameniti v bodoče več pozornosti izobraževanju delegatov.

Odkrita in kritična razprava torej pokazala vrzeli v delovanju delegatskega sistema. Obdobje pred 3. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije je gotovo najprimernejši trenutek za odpravljanje vseh slabosti.

J. Rabič

Kranjčani v Titogradu

KRANJ – Predsednik kranjske občinske skupščine in predsednik organizacijskega odbora za bližnji kranjski sejem civilne zaščite in opreme Stane Bolšič je direktor Poslovno-prireditvenega centra Gorenjski sejem iz Kranja Franci Ekar sta pretekli teden obiskala Črno goro, kjer sta se seznanila med drugim s praktično uporabo in učinkovitostjo sredstev in opreme za civilno zaščito v primeru zadnjega katastrofalnega potresa. Med drugim ju je sprejel tudi predsednik predsedstva Črne gore Veljko Milatović in sprejel vabilo, da odpre letošnji sejem civilne zaščite, ki bo junija v Kranju. Sejem bo tudi priložnost za navezavo tesnejših gospodarskih in drugih stikov s Črno goro in za izmenjavo izkušenj o sejemski dejavnosti. Črna gora ima med drugim budvanski sejem, katerega prostori so nudili srebrni številnim ljudem, ki so zaradi potresa ostali brez strehe.

Novo mladinsko vodstvo

Radovljica – Na programskovolilni konferenci ZSMS v Radovljici so pregledali program minulega dela in se pogovorili o akcijah v letošnjem letu, obenem pa izvolili novo vodstvo občinske konference ZSMS Radovljica.

Za predsednika občinske konference ZSMS so izvolili Jože Dežmana, ki je zaposlen v Gorenjskem muzeju Kranj kot kustos. Jože Dežman je bil v Lescah eden izmed ustanoviteljev osnovne organizacije ZSMS v krajevni skupnosti in bil dve leti njen predsednik. Tudi pozneje je bil aktiven družbenopolitični delavec, član predsedstva občinske konference ZSMS, v članstvo ZK pa je bil sprejet pred štirimi leti na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Za podpredsednika občinske konference ZSMS Radovljica so izvolili Radovana Obida, ki je zaposlen v Iskri Lipnica – mehanizmi kot električar. V ZSMS je bil sprejet v Stražišču pri Kranju pred enajstimi leti in je od tedaj aktiven član ZSMS tako v krajevni skupnosti Podnart kot tudi v organizaciji združenega dela Iskra Lipnica. Radovan Obid je aktiven družbenopolitični delavec, še posebej deluje v krajevni skupnosti Podnart.

Branislava Groharja pa so izvolili za sekretarja občinske konference ZSMS, po poklicu pa je organizator-programer. Aktivno je delal v osnovni organizaciji ZSMS na Bledu, bil član predsedstva Občinske konference ZSMS. Je trikratni udarnik, za delovanje v ZSMS na področju krajevnih skupnosti Bled pa je dobil priznanje OF.

D. S.

Uveljavljanje kolektivnega dela

Zveza rezervnih vojaških starešin v kranjski občini je lani izpolnjevala svoje naloge po načrtu dela - Članstvo aktivno na vseh področjih - Pozornost kolektivnem delu ter nadaljnem združevanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite - Tudi letos vrsta dejavnosti

Kranj - Lani so mnogi dogodki dana in v tujini terjali od rezervnih vojaških starešin kar se da odgovorno in poglobljeno delo. Člani občinskih konferenc in krajevnih konferenc Zveze rezervnih vojaških starešin v kranjski občini so redno spremljali in preučevali vsa aktualna dogajanja. Ob tem ko so zavzeto izpolnjevali obvezni program dela, so prevzemali tudi izredne naloge, predvsem na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pri dejavnostih izobraževanja in strokovnem vojaškem usposabljanju so v kranjski organizaciji rezervnih starešin dosegli vidne uspehe. Najpomembnejše je uveljavljanje načel kolektivnega dela, vodenja in odgovornosti. Boljše metode dela so spodbudile k aktivnosti celotno članstvo in pripravile k učinkovitosti delovanja. Odraz uspešnosti so tudi redna letna preverjanja znanja starešin, ki kljub težavam zaradi pomanjkanja sodobnih učnih pripomočkov pri usposabljanju kažejo dobre rezultate. Ob tem je treba naglasiti, da je koristen

pripomoček pri izobraževanju starešin revija Naša obramba, odločilnega pomena pa je prav tako povezovanje z nosilci obrambnih nalog.

Člani organizacije rezervnih starešin so pri izpolnjevanju načrtovanih nalog sodelovali z našo armado, teritorialno obrambo ter organi za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Uspešno so se povezovali z združenim delom in krajevnimi skupnostmi, predvsem pa z družbenopolitičnimi organizacijami. Število rezervnih starešin v Zvezi komunistov se je nekoliko povečalo. Obsežno je tudi delovanje starešin v družbenih dejavnostih, kjer so aktivno sodelovali pri reševanju družbenopolitičnih in gospodarskih vprašanj. Ob tem so se zlasti zavzemali za nadaljnje podružbljanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Korak naprej v samoupravnem sporazumevanju so storili s pripravo programa izobraževanja in dela za sedanje srednjeročno obdobje. Z njim so opredelili področje delovanja tako občinske konference kot krajevnih organizacij rezervnih vojaških starešin.

Med letošnjo aktivnostjo starešin je v ospredju njihovo usposabljanje. Doslej so že opravili prvo strokovno predavanje, maja pa bo na sporedu preverjanje znanja. Precej pozornosti posvečajo sodelovanju v akciji Nič nas ne sme presenetiti, predvsem in končni vaji. Skrbe tudi za nadaljevanje borbenih tradicij in stalno utrjevanje umsko-telesne pripravljenosti članstva. Med drugim bodo 17. maja pripravili tradicionalno tekmovalno patrol v orientaciji, s katerim bodo starešine in mladinci počastili letošnje obletnice in dan mladosti. Še pred poljetem se bodo sestali na letni konferenci, kjer bodo pregledali dosedanje delo in se dogovorili za bodoče naloge.

S. Saje

Večina za samoprispevek

Zgornja Bela - Krajanje Zgornje, Srednje, Spodnje Bele, Bašlja in Hraš so minulo nedeljo ponovno izkazali pripravljenost, da samostojno urejajo probleme svojega življenjskega okolja. Z veliko večino so se odločili za enoletni samoprispevek, s katerim bodo delno financirali razširitev pokopališča v Preddvoru. Referenduma se je na štirih glasovalnih mestih udeležilo 541 od 548 upravičencev, »za« pa se je odločilo 79,6 odstotka vseh polnoletnih krajanov. V primerjavi z referendumom za prvi samoprispevek leta 1976 so bili sedanji rezultati glasovanja mnogo ugodnejši.

C. Z.

Varstvo pri delu v Iskri

V Ljubljani bo jutri, 22. aprila, v predložitvi Iskre prva strokovna konferenca o vprašanih varstva pri delu. Konferenco organizira odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela v SOZD Iskra kot svoje strokovno telo. Ob uspehih, ki so jih dosegli v Iskrinih delovnih organizacijah na področju varstva pri delu in humanizacije dela, ugotovljeni problemi in pomanjkljivosti narekujejo potrebo po nadaljnji bolj sistematični in poglobljeni aktivnosti. Potrebno je tudi osveščanje delavcev in strokovnih struktur v delovnih organizacijah o položaju strokovnih služb za varstvo pri delu v OZD, o organiziranosti varstva pri delu in o problemih funkcionalnega izobraževanja za varstvo pri delu, o zaposlovanju invalidnih oseb in reševanju problematike delavcev z zoženimi sposobnostmi ter drugih pomembnih vprašanih s tega področja.

Prav letošnja prva strokovna konferenca o varstvu pri delu naj bi bila strokovno usmeritev za bodočo delo odbora v sestavljeni organizaciji Iskra. Nanjo so vabljeni vsi delavci strokovnih služb za varstvo pri delu v DO SOZD Iskra, pooblaščen delavci za varstvo pri delu iz TOZD Iskre in drugi, ki se ukvarjajo s to problematiko ter seveda tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in vodstve delovnih organizacij v SOZD Iskra, kakor tudi predstavniki sredstev javnega obveščanja.

A. Boc

Kritično in ustvarjalno

V radovljiški občini se temeljito pripravljajo na III. kongres samoupravljalcev - Oceniti razmere v vseh okoljih - V Verigi že tematska razprava

Radovljica - V radovljiški občini se intenzivno pripravljajo na III. kongres samoupravljalcev. Predsednik koordinacijskega odbora za pripravo je Bojan Trseglav, ki takole ocenjuje priprave v občini in v leški Verigi: »Ko je predsedstvo SZDL oziroma koordinacijsko-kadrovska komisija imenovala koordinacijski odbor, so se priprave začele. Do zdaj smo se trikrat sestali, tesno pa sodelujemo s koordinacijskim odborom v regiji. Priprave so se začele s sporočilom, ki ga je pripravila v naši občini Murka, trenutno pa potekajo tematske razprave po delovnih organizacijah z nosilci Verigo, Murko in GLG.

III. kongres samoupravljalcev ni le kongres sindikata, temveč vseh organiziranih samoupravnih in političnih sil, zato se aktivno vključujejo vse družbenopolitične organizacije v občini. Informacije so na dveh občinskih posvetovalnih dobili vsi, skupaj z INOK centrom pa smo ustanovili skupino za informiranje.

V naši občini smo predlagali tri delegate: Albina Mraka iz Sukna, Milico Kunstelj iz Murke in Marjana Bogovčiča iz gostinstva. O

teh delegatih bodo obveščeni vsi v združenem delu, prav v teh dneh pa bomo spregovorili še o pripravah osnovnih organizacij sindikata na oceno gospodarjenja lani. Vse osnovne organizacije bodo obravnavale tudi kongresno resolucijo, ki pa bo izšla z enome-sečno zamudo sredi maja. Obenem z resolucijo pa bodo v vseh okoljih pripravili oceno odločanja delavcev in njihovem vplivu pri samoupravnih odločitvah. Pomembno je, da se vključijo vse družbenopolitične organizacije in samoupravni organi v združenem delu, ne le v materialni proizvodnji in temeljito razpravljajo. Vsi morajo izdelati oceno in realno oceniti razmere - ocene pa naj ne bodo kritizerske ali preveč ohlapne, morajo biti kritično ustvarjalne. Še kako pomembno vlogo imajo tudi komunisti, osnovne organizacije ZK, ki bodo pripravile izhodišča za pripravo ocene.

V Verigi so bile vse osnovne organizacije sindikata obveščene in o pripravah so se pogovorili na letni programski konferenci. Veriga naj bi pripravila razpravo iz prvega tematskega področja, problematika pa zajema stanje in rešitve pri svobodni menjavi dela

med TOZD in skupnimi službami. Posebna skupina pripravlja material, sama razprava pa poteka v dveh smereh. Pripravili smo že razpravo na nivoju strokovnih služb, na kateri so sodelovale delovne organizacije Gorenjske in naši vodje TOZD in delovne organizacije, občinski sindikat, družbeni pravobranilec. Podani so bili predlogi, ki bodo dopolnili k materialu, ki ga bodo obravnavali na seji družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov Verige. Pri vseh teh razpravah pa se je treba zavedati, da ne gre le za kongres, temveč za temeljito oceno dela v vseh okoljih, oceno, ki bo osnova za boljše delo in dosledno samoupravljanje v prihodnje.

D. Sedej

Priloge na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

Vse več aktivnosti

Jesenice - V jeseniški občini vodi vse priprave na 3. kongres samoupravljalcev občinski sindikalni svet, v akciji pa so se vključile tudi druge družbenopolitične organizacije. V osnovnih organizacijah sindikata so evidentirali 16 kandidatov, izmed katerih bodo 4 izbrali za zastopanje občine na kongresu. O kandidatih sta najprej razpravljala koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri Socialistični zvezi in odbor za pripravo kongresa, odločitev o udeležbi pa bodo sprejeli delegati zbora združenega dela občinske skupščine 23. aprila. Poročilo o pomenu kongresa in uresničevanju zakona o združenem delu v

občini bosta 28. aprila obravnavala tudi druga dva zbora skupščine.

Zaradi obsežnosti teme Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj so jo razdelili na posamezna tematska področja in določili nosilce razprav. V jeseniški občini sta to naloge prevzela kolektiva hidroelektrarne iz Most in železarne z Jesenic. Prvi nosilec razprave je tako 13. aprila pripravil posvet o delovanju delegatskega sistema, drugi pa je dan pozneje obravnaval temo Spodbujanje inventivnega dela, ustvarjalnosti in iznajditeljstva ter oblikovanje ustreznih osnov in meril

za posebna nadomestila v zvezi s to dejavnostjo.

V jeseniški občini so se dogovorili, da bodo razen pri teh aktivnostih osnovne organizacije sindikata aktivno sodelovale v oblikah dela kluba samoupravljalcev in delavske univerze. Tako je klub samoupravljalcev pripravil razpravo na temo Samoupravni sporazum o temeljih plana kluba v tem srednjeročnem obdobju. Sporazum, ki ga je skupščina kluba sprejela 9. aprila, namreč predvideva financiranje klubske dejavnosti na osnovi svobodne menjave dela. Pri uresničevanju tega sporazuma pa čaka tako klub kot njegove ustanoviteljke in uporabnike še več nalog.

Rina Klinar

Pot v razvoju osnovnega šolstva

Celodnevno osnovno šolo, ki je najboljša pot k napredku celotnega osnovnega šolstva pri nas, bo 1985. leta obiskovalo predvidoma 30 odstotkov gorenjskih otrok - Nujnost tesnejšega povezovanja z okoljem

V Sloveniji obiskuje celodnevno osnovno šolo letos 25.092 učencev oziroma 11,28 odstotka vseh šolo-obveznih otrok. Za našo pokrajino so podatki nekoliko ugodnejši: v celodnevni pouk je vključenih 3933 učencev ali 17,54 odstotka. Najdlje je jeseniška občina, ki ima v celodnevni šoli 1879 učencev ali 57,87 odstotka, najnižje na lestvici pa škofjeloška z niti poldrugim odstotkom šolarjev.

Hitrejšo uveljavljanje celodnevne osnovne šole v posameznih občinah Gorenjske ovirajo predvsem prostorske, kadrovske in denarne težave. Pa vendar je celodnevna šola po organizacijski in pedagoški plati že dokazala vrsto prednosti v primerjavi s poldnevno obliko dela! Kažejo se zlasti v usmerjanju učencev k samostojnemu učenju, učinkovitosti in kakovosti interesnih dejavnosti, v individualnem delu z učenci, načrtovanju vzgojnih dejavnosti in podobno.

Kljub številnim prednostim, ki jih ponuja celodnevno šolanje, pa njegovo delo spremljajo tudi nekatere slabosti. Celodnevna osnovna šola zahteva tesno povezanost z okoljem, ki mora sprejemati del obveznosti pri vzgoji mladine. Težave nastajajo, ker šole za vodenje interesnih dejavnosti nimajo dovolj primerno usposobljenih mentorjev, zunanji sodelavci pa se v vzgojno delo ne vključujejo preveč uspešno.

Če hočemo šolo podružbljati, mora prerasti iz tradicionalnih okvirov v družbeno središče in središče krajevnih skupnosti. To pomeni odpiranje navzven, spejemanje pobud okolja, večji vpliv na spremembo življenja v šoli in zunaj nje, zahteva pa tudi večjo zavzetost staršev, občanov in družbenopolitičnih organizacij.

Leta 1985 bo na Gorenjskem v celodnevno osnovno šolo vključenih predvidoma 30 odstotkov vseh učenc.

Beli, v tržiški v Križah, medtem ko v radovljiški občini zaradi prostorske stiske prehod v krajšem času še ne bo mogoč. Najdljši korak v razvoju celodnevne osnovne šole bodo v naslednjih petih letih napravili Ločani. Sprejeli so program za gradnjo in obnovo osnovnih šol s samoprispevkom ter v njem predvideli 36 oddelkov celodnevne šole z 885 učenci ali 17 odstotkov vseh.

Celodnevno življenje in delo se torej na Gorenjskem uspešno uveljavlja, zaradi omejenih prostorskih, kadrovskih in denarnih možnosti pa je vendarle dokaj počasno. Zato bo potrebno še naprej uveljavljati tudi prehodne oblike celodnevne dejavnosti v poldnevni šolah.

H. Jelovčan

III. Kongres samoupravljalcev Plodna tematska razprava

TRŽIČ - Tovarna obutve Peko iz Trziča je v okviru priprav na tretji kongres samoupravljalcev prevzela zahtevno nalogo, da izdela strokovno podlago in vodi razpravo o oblikah pridobivanja in razporejanja skupnega prihodka in skupnega dohodka ter oblikovanju meril za delitev osebnih dohodkov v sestavljenih oziroma delovnih organizacijah.

Tematska razprava, v kateri so kot udeleženci sodelovali še delavci Gozdnega gospodarstva iz Kranja, Železarne Jesenice, Planike, HTP Bled, Alpetoura, Iskre in Visoke šole za organizacijo dela, je bila v sredo v Trziču.

Uvodno besedo so imeli nosilci razprave, ki so menili, da so načela zakona o združenem delu, ki govorijo o pridobivanju in delitvi dohodka, v delovni organizaciji dokaj uspešno uveljavili. Na začetku poti pa so se pri uresničevanju dohodkovnih odnosov s poslovnimi partnerji, čeprav so počasi tudi na tem področju že kažejo rezultati.

V razpravi, ki je bila izredno vsebinska, so sodelovali še predstavniki Alpetoura, Iskre - Elektromehanike, Planike in Že-

lezarne. Nanizali so svoje uspehe pa tudi težave, s katerimi se srečujejo pri uresničevanju načel o pridobivanju in razporejanju skupnega prihodka in dohodka ter pri oblikovanju meril za delitev osebnih dohodkov. Vsi so še posebej izpostavili zadržaja pri uveljavljanju dohodkovnih odnosov, ki so prisotne, kot so ugotovili v Peku, predvsem zato, ker večji del poslovnih partnerjev v svojem notranjem razvoju še niso prišli tako daleč in so zato širša sporazumevanja v tem pogledu zelo težavna.

Iz izkušenj, predvsem pa problemov, s katerimi se gorenjske delovne organizacije spopadajo na tem zahtevnem področju uresničevanja zakona o združenem delu, bo posebna delovna skupina strnila zaključke. Ti bodo vsekakor dobra usmeritev za delo tretjega kongresa samoupravljalcev.

Po tematski razpravi so se sestali še člani volilnega telesa za volitve delegata na tretjem kongresu. Tržiške samoupravljalce bo na njem zastopala Lidija Fermanarič iz Bombažne predilnice in thalnice.

H. J.

Jezikovno raziščiše (19)

Zakaj ne domače ime

V Delu, z dne 11. decembra 1980 je bila objavljena Tanjugova vest Nahajališče plina pod Jadranom. V tem članku so zapisali krajevno ime Pula. Zanimajo me, ali se zavestno odrekamo obliki Pulj ali pa je šlo le za spodrljaj pri prevodu. To vprašujemo zato, ker nisem zasledil le tega primera, temveč že daljša opažam, da imajo tisk, radio in televizija kar najraje obliko Pula.

Tu gre za naša domača imena krajev, rek, vod ipd. zunaj našega narodnostnega področja. Taka imena so še Reka, Benetke, Rim, Ogled, Videm, Duma, Gradec, Pariz, Variava, Praga (od rek npr. Donava) ipd. Pridružimo jim lahko še imena na našem narodnostnem območju zunaj Jugoslavije, npr. Trst, Gorica, Celovec, Beljak. Vsa ta imena imajo tudi drugojezične podobe: Pula, Rijeka, Venesia, Roma, Aquileia, Udine, Wien, Graz, Paris (izgovori pari), Warszawa, Praha ipd., pa Trieste, Gorizia, Klagenfurt, Villach ipd.

Do podomačenih imen je prišlo zato, ker so kraji, ki jih nosijo, bili sprejeti v slovenski predstavi svet, in je bilo naravno, da so dobili domače obliko, primerno dobi, ko so prišli v naš jezik. Ta imena so torej del naše kulturne in politične zgodovine in so nam kot vse kulturno izročilo dragocena sama na sebi; zato jih tudi ohranjamo, tj. ne spodrivamo z vzporednicami, ki jih imajo v drugih jezikih. Enako in še bolj so nam pri srcu slovenska imena prvotno (ali še zdaj) slovenskih naselbin, kot so Gorica, Gradec, Celovec, Beljak, Trbiž. In kar žali nas (in boli), če kdo - dostikrat tudi v nevednosti - reče, da je bil v Villachu ali v Gorizi, namesto v Beljaku ali Gorici.

Upajmo, da je oblika Pula namesto Pulj le prevajalski spodrljaj. V Pulju je bila svojčas vojaška mornariška postojanka, v kateri je bilo tudi veliko Slovencev, zato je ta beseda podomačena. Tudi Ivan Cankar je pisal svoja pisma iz Pulja, ne iz Pule. Ostanimo torej pri tem imenu in pri vseh takih, kot smo jih omenjali zgoraj. Navsezadnje je tudi pri vseh drugih narodih tako!

Raziščiše vabi posameznike, društva, organizacije in vse druge, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov:

Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno raziščiše, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

Tržiška industrija obutve in konfekcije Tržič

Proizvaja

- sestavne dele obutve (notranjike) in
- modno usnjeno konfekcijo ter
- prodaja vse vrste osebnih in drugih zaščitnih sredstev pri delu
- prodaja sredstev za civilno zaščito

Vsem delovnim ljudem in poslovnim sodelavcem
čestita k prazniku dela – 1. maju

ELIM
JESENICE

čestita vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
za dan OF in praznik dela 1. maj.

Komunalno, obratno in gradbeno podjetje Kranj n. sol. o.

- TOZD Komunala, Kranj – b. o.
  - TOZD Obrt, Kranj – b. o.
  - TOZD Opekarne, Kranj – b. o.
- in Samoupravna delovna skupnost skupne službe Kranj

Delovni kolektiv čestita gorenjskim občanom in
poslovnim prijateljem za praznik dela – 1. maj

CENTRAL

Gostinska in trgovska delovna organizacija
n. sol. o. Kranj

- TOZD GOSTINSTVO, n. sub. o.
- TOZD VINO, n. sub. o.
- TOZD DELIKATESA, n. sub. o.
- TOZD PLANINKA Kamnik, n. sub. o.
- TOZD GOSTINSTVO ZELENICA Tržič, n. sub. o.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik
dela – 1. maj, štiridesetletnico dneva OF in
štiridesetletnico ustaje

Priporočamo se s hotelskimi, gostinskimi in trgovskimi
uslugami!

TOKOS TRŽIČ p. o.

tržiška tovarna kos in srpov - tržič

Proizvaja: kose, srpe, mačete, grablje, pleskarske lopatice, zidarske
ometalce, gladilne ometalce, japan lopatice v garniturah, dleta, rezila za
obličje, avtokamp lopate, gumarske nože, mreže za okna in vrata, kom-
pletne kose za kosilnice, kosilne nože, podložne ploščice, reporezne
nože, zeljarske nože, zobe za brane, zobe za grablje, nože za kombajne,
okopače za kultivatorje, kline za slamoreznice.

OBIŠČITE NAŠO PRODAJALNO V TRŽIČU (v po-
slovni stavbi), KJER LAHKO DOBITE NAVEDENE
IZDELKE.

Odpirja je v ponedeljek, torek in četrtek od 7. do 13. ure, v sredo in petek
pa od 7. do 12. ure in od 14. do 16. ure.

Vsem delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in kup-
cem čestitamo za praznik dela – 1. maj

SGP GRADBINEC
n. sol. o. KRANJ nazorjevali

Kolektivu splošnega gradbenega podjetja
Gradbincev Kranj čestita občanom in po-
slovnim prijateljem za praznik dela

Delavska univerza Tomo Brejc v Kranju

Zavod za vzgojo in izobraževanje
odraslih

čestita slušateljem, sodelavcem in delo-
vnim ljudem za praznik dela – 1. maj

**KOVINSKO
PODJETJE
KRANJ**

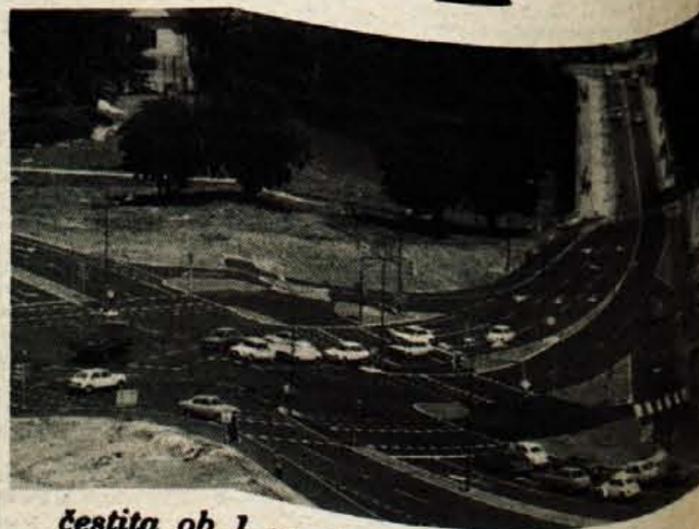
čestita vsem občanom
in poslovnim prijateljem
za praznik dela – 1. maj

Kovinski elementi za gradbeništvo, vrata na ročni in
motorni pogon • ključavničarstvo • kovinske konstrukcije • splošna
diščna, galvanska oprema in naprave • kleparstvo
itd.

Kolektiv

**Cestnega
podjetja
v Kranju**

čestita ob 1. maju vsem poslovnim
prijateljem in uporabnikom cest
ter jim želi veliko delovnih uspehov

S ploščami in pohištvom na tuje

Največji izvoznik v delovni organizaciji LIP Bled je temeljna organizacija Tomaž Godec, ki je dosegla lani za 83 odstotkov celotnega izvoza – Kalorije iz odpadkov – Utemeljena skrb, da bo vedno težje z uvozom moderne tehnologije in s tem se bo zmanjšala možnost večjega izvoza

Bled – Delovna organizacija LIP Bled že nekaj let sodi med najbolj uspešne – lani najuspešnejša – delovne organizacije v radovljiski občini. V LIP ocenjujejo, da so dobri

lanski rezultati posledica večje proizvodnje končnih izdelkov, večje produktivnosti dela, manjšega zaposlovanja, majhne rasti osebnih dohodkov in posebej še manjše rasti

stroškov. Poslovni rezultat je bil tako precej boljši kot leto prej, vendar če primerjamo rezultate s 40 odstotno inflacijsko stopnjo, potem so dosegli le malo boljši rezultat. LIP je dosegel tako dobre rezultate tudi zaradi naporov delavcev v minulih letih, zaradi ustreznih proizvodnih programov in ustrezne delitve dela v delovni organizaciji. Celotni prihodek je porasel za 47 odstotkov ali za 13 odstotkov nad planom, porabljena sredstva pa so za 5 odstotkov naraščala, kar pomeni, da so cene njihovih izdelkov naraščale počasneje kot nabavne cene repromateriala.

Dohodek je bil večji za 39 odstotkov ali za 15 odstotkov nad planom, sredstva za akumulacijo pa so povečali za 97 odstotkov ali za 55 odstotkov več kot so načrtovali. Osebnih dohodkov so porasli za 26 odstotkov v primerjavi z letom prej in povprečni znašajo 9.341 dinarjev.

Izvozili so za 7 milijonov in pol ameriških dolarjev, kar je le nekaj več kot leto prej ali manj kot so planirali. Največji izvoznik je temeljna organizacija Tomaž Godec, ki je dosegla za 83 odstotkov celotnega izvoza – izvažajo opažne plošče in pohištvo, največ v Švico, Italijo, Zahodno Nemčijo in ZDA in na Švedsko. Uvažali so v okviru plana in predstavlja manj kot tretjino izvoza.

V LIP pravijo, da rezultati prav gotovo ne bi bili tako spodbudni, če ne bi delavci Gozdnega gospodarstva vso minulo zimo v težkih pogojih trdno delali in jih oskrbovali s surovino. Prav njim se imajo zahvaliti, da proizvodnja ni zastala – kot je zastala v številnih drugih slovenskih lesnih delovnih organizacijah.

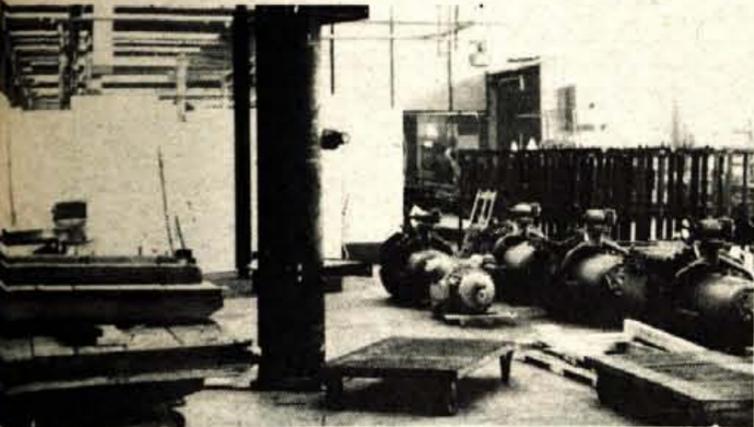
Letos pričakujejo težke pogoje gospodarjenja in veliko težje bodo izvažali ter tudi uvažali. Vendar si bodo prizadevali, da bi dosegli planirano proizvodnjo in izvoz, saj jim pomeni nadaljnjo uspešno rast, posodobitev industrije. Bojijo se cenovnih nesorazmerij domačega tržišča in izvoza in visokega skoka cen repromateriala. Samo v letošnjih prvih mesecih so nekatere cene repromateriala porasle za več kot lani vse leto. Rasti cen so torej nad vsemi pričakovanji in že kažejo, da so upoštevali preizek cenovni skok surovin.

Naložbena dejavnost je bila lani umirjena, ker so se pripravljali na nove programe. Začelo se je delo v mehaniziranem skladišču na Rečici, v končni fazi pa je izgradnja nove kotlovnice v Bohinjski Bistrici, kjer bodo zamenjali uporabo kurilnega olja z lubjem, s katerim so prej onesnaževali okolico. Tako bodo pridobili nove kalorije iz odpadkov. Pripravljajo pa se tudi na rekonstrukcijo vhodnih in garažnih vrat v Mojstrani.

Tudi pri LIP že čutijo, da je možnost nabave moderne tehnologije vse manjša in da obstaja nevarnost, da bodo zaostali v tehnologiji in tako postali na zunanem tržišču nekonkurenčni. Prav tako pa jih skrbi, da domače surovine v prihodnjih letih ne bo veliko, zato se že pripravljajo na delno preusmeritev proizvodnje.

Radovljica – V Cankarjevem naselju v Radovljici gradi Gradbeno podjetje Gorenje iz Radovljice nove stanovanjske bloke in do zdaj so se stanovalci že vselili v dva nova stanovanjska bloka. Ker gradnja ostalih blokov intenzivno poteka, okolica še ni urejena. – Foto: D. Sedej

V Zavodu za hladilno tehniko pri LTH so že pred leti razvili in izdelali toplotno črpalko. Vse dosedanje, čeprav sorazmerno majhne serije, so bile takoj razprodane. Sedaj sestavljajo doslej največjo industrijsko toplotno črpalko v LTH. Njena grelna moč bo presežala 300 kW. Že sam podatek, da je grelnik vode dolg štiri metre in ima premer 550 mm, kaže njeno velikost. Naprava bo montirana v novi sisarni v Kranju.

Kakaj dvojne zmogljivosti

VEZENICE – Delavci temeljne organizacije združenega dela Elektrode jesenjske Železarnice so namalo presenečeni, ko so se tiska in televizije zvedeli, da tovarna Gorenje – Varovna gradnja v Plužinah v Črni gorji tovarno elektrod za varjenje z letno zmogljivostjo 5.000

je prvi pogled je gradnja zelo pomembna, saj je to naložba v razvitem področju in tako investitorji tudi utemeljujejo, da če naložbo pogledamo iz ekonomskega razvojnega vidika, potem brez težav lahko ugotovimo, da gre za nenačrtno ravnanje zmogljivosti za izdelavo elektrod za varjenje in da ni skladno z razvojnim programom Jugoslavije.

Varilni stroj je najprej hotel tako tovarno graditi v Lendavi, vendar tam gradnja ni bila odobrena prej omenjenih razlogov, ki niso veljali tudi za tovarno v Plužinah. Podatki namreč kažejo, da so zmogljivosti tovarni izdelavo elektrod v Jugoslaviji izredno velike, da polovico izdelanih elektrod izvažajo ob vsaki tržni konkurenci in to v celotnem na klirinško področje. Letos je začela obratovati tovarna elektrod za varjenje v Mostarju, kot tovarna za izdelavo elektrod, ki naj bi se v bližnji prihodnosti utemeljijo ni točna, ker imajo sedanji izdelovalci elektrod v

Jugoslaviji v svojih proizvodnih programih že takšne vrste elektrod in je torej že pri tej tovarni šlo za podvojene zmogljivosti.

Delavci v jesenjski Železarni navajajo, da je naložba v izgradnjo tovarne elektrod neupravičena, čeprav podpirajo naložbo v manj razvito Črno goro, vendar v dejavnosti, ki jih nimamo dovolj. Že sedanje zmogljivosti namreč pokrivajo vse potrebe jugoslovanskega trga. Izreden razvoj so namreč dosegli že dosedanja izdelovalci, med katerimi jesenjska temeljna organizacija Elektrode predstavlja polovico jugoslovanskih zmogljivosti in to z dolgoletno tradicijo in tudi s sodelovanjem z znanimi tujimi proizvajalci.

Razen tega se že sedanji izdelovalci ubadajo s pomankanjem žice in ostalih surovin in nove zmogljivosti bodo le še bolj obremenile devizno bilanco države. V Plužinah tudi pravijo, da bodo pri izdelavi 5.000 ton elektrod zaposlovali 190 ljudi, kar je po merilih jesenjske Železarnice enkrat preveč in tako nastaja vprašanje cene. Nova tovarna pa bo potrebovala devize tudi za nakup opreme v tujini.

Vsekakor so naložbe najbolj učinkovita pomoč manj razvitim področjem, vendar v jesenjski Železarni menijo, da se je treba dobro odločiti, katere proizvodne programe naj tja preselimo.

-jo

D. Sedej

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Osnovnošolci pred poklicem (2)

Na skladno rast duševne in telesne rasti mladega človeka vpliva naključno in sistematsko mnogo dejavnikov – družina, vrtec, šola, grupa, širša družba s svojim vplivom; med drugim tudi proces poklicnega usmerjanja, ki je kontinuirana, sistematična in načrtno organizirana dejavnost nudenja pomoči pri pripravi kandidata za izbiro poklica, pri svetovanju pred dokončno kandidatovo odločitvijo za poklic, pri spremljanju uspeha in prilagajanju kandidata v svetovnanem poklicu, kakor tudi morebitnih sprememb v poklicu. Poklicno usmerjanje se odvija na osnovi poznavanja kandidata, poznavanja različnih poklicev in poznavanja kadrovskega potreb družbene skupnosti, da bi se glede na to vsak posameznik napotil na tisto področje dela, na katerem ima največ možnosti za uspeh. To se skuša uresničiti z zavzemanjem in koordiniranjem vseh strokovnih, proizvodnih, vzgojnih, kulturnih, družbenopolitičnih in drugih dejavnikov, ki pri tem lahko pomagajo. (F. Jakelič)

Med ostalimi sredstvi spoznavanja mladega človeka uporabljamo v procesu poklicnega usmerjanja že

vrsto let teste duševnih sposobnosti, s katerimi skušamo spoznati del mladostnikove osebnosti, njegove duševne zmožnosti, s katerimi bo ob svojih ostalih osebnostnih pogojih predvidoma zmogel poklicno izobraževanje in zahteve bodočega poklica.

V letu 1974/75 smo kot že od šolskega leta 1968/69 dalje vse škofovske osmošolce testirali s testi DAT serije in to s testom presojanja abstraktnih odnosov. Testi naj bi bili primerni za uporabo in obnem napoved uspeha pri delu ali pri izobraževanju za poklic. Podtest presojanja abstraktnih odnosov meri učenceve sposobnosti nebesednega presojanja. Test dopolnjuje vidike splošne inteligentnosti. Vsebuje sposobnost zapažanja odnosov v abstraktnih likovnih vzorcih ter posploševanje in spoznavanje principov nebesednih vtisov. Podtest presojanja besednih odnosov ugotavlja učenceve sposobnosti razumevanja pojmov izraženih z besedami. Na rezultat vpliva izobrazbeni nivo, širina besednega zaklada in kulturno okolje učenca. Podtest presojanja prostorskih odnosov zahteva predstavljanje predmetov v trodimenzionalnem prostoru. Meri sposobnost ravnanja z določenim materialom v zvezi s predstavljanjem. Ta sposobnost je potrebna pri tehničnem risanju, modnem risanju, konstrukcijskem načrtovanju, arhitektonskih načrtih...

Naša študija je temeljila na procesu poklicnega usmerjanja 8. razreda osnovne šole. Zanimali so nas testni dosežki učencev na vseh osnovnih šolah v Škofji Loki, zanimalo nas je, kakšne so razlike med posameznimi testi med šolami, kakšna je razpršenost rezultatov in kakšna je zveza med šolskim uspehom in rezultati na testih. Kot smo že v prvem nadaljevanju povedali, je v škofovske občini vsaka osnovna šola konglomerat vseh mogočih socialnih, kulturnih in materialnih izhodišč učencev.

(se nadaljuje)

A. Habjan-Križaj

Za Vezenine le kvalitetno blago

Bled – Po zaključnem računu so lani v blejskih Vezeninah dosegli za 33 odstotkov večji celotni prihodek ali 8 odstotkov nad planom; dohodek se je povečal za 55 odstotkov ali 15 odstotkov nad planom; čisti dohodek pa za 57 odstotkov ali 11 odstotkov nad planom. V poslovni sklad so tako namenili kar za 360 odstotkov več sredstev, v rezervni sklad 57 odstotkov, za stanovanjsko gradnjo pa nomenili za 39 odstotkov več sredstev kot leto prej. Primerjava dohodka in porabljenih sredstev kaže, da pride na dinar porabljenih sredstev 0,65 dinarjev dohodka, kar je za 27 odstotkov več kot leto prej, prav tako je bila znatno boljša rentabilnost in produktivnost. Povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega je znašal 7.300 dinarjev, medtem ko je bil leto prej okoli 5.000 dinarjev.

Leta 1980 so izvozili za skoraj 2 milijona dolarjev, lani pa kar za 39 odstotkov več. Večinoma izvažajo v Zvezo republiko Nemčijo, Švico, Švedsko, Dansko in v Sovjetsko zvezo. Izvoz predstavlja 11 odstotkov v celotnem prihodu.

V Vezeninah menijo, da bi bila za trajen izvoz potrebna večja stimulacija, ki bi dala večji ekonomski donos kot na domačem tržišču. Tekstilno industrijo, ki pošilja na tržišče končne proizvode tare neredna preskrba z repromaterialom, kar je največja ovira k uspešnejšemu poslovanju. Medtem ko imajo metražerji neprimerno lažji položaj, saj ne nazadnje lahko blago potiskajo in skrijejo večino napak, a kljub temu prodajajo za prvo kvaliteto, je za izdelke Vezenin potrebno izključno le gladko in kvalitetno blago. Skrbi jih.

ker nimajo dovolj deviznih sredstev za nabavo nujne opreme, to pa pomeni zaostajanje v tehnologiji, zaostajanje, ki se lahko v naslednjih letih še lako maščuje.

Za letos so si zagotovili repromaterial na osnovi podpisanih samoupravnih sporazumov z dobavitelji. Ne bo šlo brez težav, vendar devizna sredstva nujno potrebujejo. Namestitev se tudi vključiti v avtomatsko obdelavo podatkov in s tem modernizirati reprodukcijski proces.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju so se odločili, da bodo investirali za okoli 70 milijonov dinarjev. Denar bodo namenili za gradnjo novega obrata Vezenin in za posodobitev konfekcijskih obratov. Zmogljivosti ne nameravajo bistveno povečati, domenili so se, da bodo izključno le modernizirali in posodobili izdelavo proizvodnje. Le pri vezenih izdelkih gre za delno povečanje zmogljivosti, s tem pa se zaposlenost ne bo povečala. Delavci, ki so zdaj zaposleni v Vezeninah, bodo usposobljeni za delo v novih, modernejših obratih.

V Vezeninah so torej po letih precejšnjih težav lansko leto zelo dobro zaključili, povečali izvoz, s katerim pokrivajo uvoz, kljub težavam, ki jih imajo z repromaterialom kot vse druge delovne organizacije. Vendar pa uspehi niso nastali čez noč in sami od sebe: delavci Vezenin so se zavestno odrekli višjim osebnim dohodkom, poskrbeli za kvaliteten proizvodni program in kljub veliki konkurenci v svoji tekstilni panogi prodrli na zunanje in domače tržišče. Ponovno so dokazali, da je doma in v svetu visoko cenjena in upoštevana le kvaliteta izdelkov.

D. Sedej

Razvojna prelomnica

Predussem nizke cene na domačem trgu so lani delavcem tržiškega Tokosa krepko znižale že tako skromen dohodek – Za letos predvidevajo hitrejšo rast na vseh področjih

Tržič – V Tovarni kos in srpov lani niso imeli posebnih težav z osnovnimi materiali, ki so bile sicer bolj ali manj prisotne v vsej tržiški predelovalni industriji. Spopadali pa so se z drugačnimi. Število delavcev, na primer, se je zmanjšalo skoraj za petdeset, in to ne le v proizvodnji, ampak tudi na odgovornih strokovnih mestih. Slaba kadrovska struktura je sploh že dolgo njihova šibka točka, ki ji v prihodnje nameravajo posvetiti več pozornosti.

Kljub temu so delavci proizvodnje obdržali na predlanski ravni oziroma jo celo presegli. Odločili so se namreč za izbor izdelkov, ki prinašajo več dohodka, vpeljali so boljšo organizacijo dela, izboljšali izrabo delovnega časa ter zmanjšali izmet. Lepe uspehe so dosegli tudi na področju lastnega tehnološkega razvoja. Tako so produktivnost na zaposlenega glede na obseg proizvodnje povečali skoraj za 14 odstotkov.

Ceprav iz Tovarne kos in srpov prihajajo tudi izdelki, za katere so edini proizvajalci v državi, so imeli lani velike težave z oblikovanjem cen, ki niso pokrile rastočih stroškov. Šele konec oktobra so dosegli 18-odstotno povečanje, kar se jim bo v glavnem odrazilo šele v letošnjem dohodku. Nerazumljivo je, da so na zunanem trgu dosegli neprimerno ugodnejše cene kot na domačem, in to kljub ostri konkurenci in dokaj zastareli tehnologiji.

Nizke cene so močno vplivale na lanski poslovni rezultat. Ustvarili so dobrih 93 milijonov dinarjev celotnega prihodka, medtem ko je dohodek na delavca dosegel le 205.344 dinarjev. Tudi delež za akumulacijo, ki je v dohodku znašal 11 odstotkov, je v primerjavi s prejšnjim letom padel. Morali so namreč povečati zelo skromne osebne dohodke, če so hoteli ustvariti zadovoljstvo med delavci in večji delovni zanos.

Izvozili so za 529.778 dolarjev izdelkov, od tega 75 odstotkov za zahodni trg, kar je za skoraj 48 odstotkov več kot leta 1979. Rezultat bi bil lahko še ugodnejši, če bi zmogli narediti več in če jih konec leta ne bi pustil na cedilu predviden izvoz v Italijo.

Tržno oblikovanje cen zdaj daje tržiškim kosarjem nove možnosti za doseganje višjega dohodka. Letos načrtujejo, da bodo celotni prihodek povečali za 46 odstotkov, da bo dohodek na zaposlenega prestopil mejo 320.000 dinarjev, da bodo namenili več za osebne dohodke in tudi za akumulacijo. To bodo še krepko potrebovali za gradnjo novih prostorov na industrijski coni in nakup sodobnejše opreme, kar načrtujejo že v tem srednjeročnem obdobju, saj na sedanjih omejenih površinah nimajo možnosti za razvoj in širjenje zanimivih proizvodnih programov.

H. Jelovčan

OPREMLJATE NOVE STANOVANJSKE PROSTORE. POČITNIŠKO HIŠICO, NAMERAVATE ZAMENJATI STARO POHIŠTVO Z NOVIM?

V SALONU POHIŠTVA trgovskem centru Deteljica v Bistrici pri Tržiču vam nudimo

lasten program, celoten program ALPLESA, del programa LIP Bled:

- dnevne sobe • spalnice • jedilnice • pravokotne in raztegljive mize • opremo za vikende
- mladinske sobe • vrtno garniture • oblažinjeno pohištvo • stenske obloge • talne obloge
- zavese • svetila

POTROŠNIŠKI KREDIT —
do 100.000 din

DOSTAVA NA DOM

DELOVNI ČAS:
od 8.30 do 19. ure

sobota in dan pred prazniki
od 8. do 13. ure

Za nekatere sedežne elemente nudimo ugoden tovarniški popust.

Ob prazniku dela 1. maju čestitamo vsem delovnim ljudem, kupcem in poslovnim prijateljem

KLADIVAR

64226 ŽIRI YUGOSLAVIA

TOVARNA ELEMENTOV ZA AVTOMATIZACIJO

p. o.

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA PRAZNIK DELA 1. MAJ IN ŠTIRIDESETLETNICO OF

TOVARNA USNJA KAMNIK

POSLOVNA KAMNIK - PRILAGAJA VSEBENI LOKALNA MENEDŽERKA

Delovnim ljudem in poslovnim prijateljem čestitamo za dan OF in praznik dela

in vas vabimo v naši trgovini v

Kamniku
na Bledu

kjer vam po ugodnih cenah nudimo modno usnjeno konfekcijo. Trgovini sta dobro založeni tudi z modnimi torbicami in pasovi ter drugo usnjeno galanterijo

lesnina

TOZD TAPETNIŠTVO RADOVLJICA

Izdelujemo in montiramo po naročilu:

zavese in karnise silent gliss. platnene samonavijalce. oblažnje no pohištvo in vsa tapetniško dekorativna dela

Polagamo:

vse vrste plastičnih iglanih podov in itisona
Vsak torek odprto od 6. do 16. ure

Vsem delovnim ljudem čestita za praznik dela in štiridesetletnico OF

TRIGLAV KONFEKCIJA

Kranj

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj — praznik dela in dan OF

NEOPJANTA

Industrija mesa, mesnih preradževina in konzerv
Novi Sad, predstavništvo in skladišče Kranj

čestita občanom Kranja, Jesenic, Radovljice in Tržiča za praznik dela — 1. maj.

v skladišču v Kranju, C. Staneta Žagarja 51,
telefon 064-25-268 in 064-25-267

Nudi: sveže meso, trajne in poltrajne klobasičarske proizvode, suhomesnate proizvode in konzerve.

Posebno se priporočamo za trajne izdelke visoke kvalitete.

KARTONAŽNA TOVARNA LJUBLJANA
TOZD JELPLAST, KAMNA GORICA n. sub.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim partnerjem čestitamo za praznik dela in 40 letnico OF

KEMIČNA ČISTILNICA IN PRALNICA

JESENICE

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI:

v Kranju, Tržiču, Radovljici, Zirovnici, Kranjski gori in na Jesenicah

Vsem cenjenim strankam, poslovnim prijateljem in delovnim ljudem čestitamo za dan OF in praznik dela

ZAHVALJUJEMO SE ZA DOSEDANJE ZAUPANJE IN SE PRIPOROČAMO!

260-letnica škofjeloškega pasijona

Škofja Loka — 11. aprila letos je bilo 260 let, odkar je bil prvi uprizorjen znameniti škofjeloški pasijon, prvo ohranjeno slovensko gledališko besedilo. Ob tej priložnosti so v sredo, 15. aprila, v škofjeloški knjižnici Ivan Tavčar po namoli Janka Kreka pripravili literarni večer, ki se ga je udeležil tudi Filip Kalan-Kumbatovič, avtor dela »Osvobodilno gledališko izročilo«, v katerem je opisal škofjeloški pasijon in njegovo uprizoritev. Gost literarnega večera, ki je povsem napolnil gostinsko dvorano, je bil tudi Tone Pavček, žal se je morala opravičiti Berta Golob, ki pa je za razgovor z Filipom Kalanom — vodil ga je Marko Črtalič — pripravila več zanimivih vprašanj.

Po uvodni predstavitvi škofjeloškega pasijona, ki jo je Marko Črtalič povzel po Kalanovi knjigi, so člani Loškega odra v recitalu predvneli nekaj odlomkov iz pasijona. Spremljali so ga diapozitivi in glasba.

Originalno besedilo narečno ni enotno in igralci so izbrali odlomke v loški govoric.

Škofjeloški pasijon ali besedilo spokorne procesije velikega petka izvira iz leta 1721, torej časa množičnih verskih manifestacij. Nenačudna izjema v gledališki zgodovini srednje Evrope pa je, da se je najobsežnejša manifestacija teh sprevedov ohranila v celoti z besedilom in podrobnimi navodili v rokopisu iz Škofje Loke (leta 1973 so ob tisočletnici škofjeloškega mesta izdali faksimilirano izdajo škofjeloškega pasijona s spremno besedo dr. Franca Kobljarja). Izjemen je tudi zavoljo trojezičnega besedila: naslovi prizorov in imena igralcev so zapisana v latinskem, navodila v nemškem, besedila igralcev — tega je okrog tisoč verzov — pa v slovenskem jeziku. Škofjeloški pasijon je bila mogočna manifestacija baročne domiselnosti, uprizorjena v slovenskem jeziku. Slo je za simulta-

no prizorišče, saj so posamezne prizore igrali peš ali na pomičnih odrih, ki so jih nosili ali vozili s konjsko vprego; torej za pomočno gledališče. V sprevedu je sodelovalo čez 300 igralcev, poleg so bili vsi loški cehi, sodelovalo je 20 vasi, vsaka je pripravila en prizor. Kot gledališko dejanje je bilo to precejšnje dejanje, je dejal Filip Kalan, saj je vsaka vas posebej vadila prizor, ki so se v sprevedu zli. Na vprašanje, kaj ga je navedlo, da je napisal knjigo o škofjeloškem pasijonu, je Filip Kalan dejal, da ga je presenetila gledališka izvirnost, pa tudi to, da so skoraj vsi mislili, da je to le neka posebna kopija ljubljanske procesije, ki pa je bila bolj »turistična« zanimivost. Če pogledamo sinopsise je toliko bistvenih razlik, da lahko Romualdu (škofjeloški pasijon je napisal kapucin oče Romuald — Lovrenc Marušič) priznamo izvirnost, predvsem v uprizoritvenem domisleku. Res, nekaj je prizorov, ki jih poznajo tudi druge gledališke manifestacije, tudi figure so znane, vendar imajo često drugačen pomen.

Mik je predvsem v vmesnih prizorih, ki razlagajo »zakaj je duša grešna«. Če bi to postavili na oder, tega učinka ne bi bilo, je dejal Filip Kalan ob vprašanju, če bi bilo moč škofjeloški pasijon danes postaviti na oder. Dalo bi se ga uprizoriti, je dejal, to niti ne bi bila tako verska igra, toda sprašujem se, kdo bi prevzel takšno opravilo, to je vendar 300 igralcev in vse kar sodi poleg. Tu so liki kot cesar, papež, vojskaki. Kostumi bi bili zelo dragi. Vse življenje pa me je mikalo, da bi koga nagovoril, da bi posnel film, saj bi bil nedvomno cenejši kot postavitev na oder. Dalo bi se ga vstaviti med Visoko kroniko, ki kot vemo, je razpadla na dva dela. Zelo ljudski, zelo slikovit teater bi bil to.

M. Volčjak

Cveto Sever gostuje po Bosni in Hercegovini — Kranjski lutkar Cveto Sever bo v dneh od 19. aprila do 1. maja z lutkovno igrico »Cesarjeva nova oblačila« gostoval po Bosni in Hercegovini. Cesarjeva oblačila so bila prva Severjeva samostojna predstavitev in doslej je imel z njo 137 predstav. V času Severjeve odsotnosti bo spored v lutkovnem gledališču GLG v gradu Kiselštajn nemoteno tekel, za kar bodo skrbeli prijatelji lutkovnega gledališča. Cveto Sever je namreč v začetku letošnjega leta usposobil prostor za lutkovne predstave v gradu in doslej organiziral vrsto gostovanj lutkovnih gledališč. Kranjska mladež njegovo delo navdušeno sprejema in lutkovne igrice, ki so na sporedu vsak četrtek, so dobro obiskane. Se vedno pa je nerešeno finančno vprašanje te dejavnosti, kljub nedavni burni seji skupščine kranjske kulturne skupnosti, ko so delegati zahtevali, da se problem razreši. Cveto Sever z izmenjavo gostovanj sam denarno pokriva predstave. Na drugi strani pa odklanja vključitev v Prešernovo gledališče ali v Gledališki center. Problem torej, ki mu ni videti konca. M. V.

260-letnice prve uprizoritve znamenitega škofjeloškega pasijona so se spomnili škofjeloški knjižnici in po zamisli Janka Kreka pripravili literarni večer, ki se ga udeležila tudi Filip Kalan-Kumbatovič in Tone Pavček.

Vin Garbutt in Stu Luckley v Kranju

Kranj — V četrtek, 23. aprila, ob 20. uri bosta v kinu Storžič nastopila angleška folk glasbenika Vin Garbutt in Stu Luckley. Po zelo uspešnem koncertu škotske skupine Tannahill Weavers tokrat prihajata v Kranj še dva angleška godca.

Vin Garbutt je eden najpomembnejših britanskih folk glasbenikov zadnjih let, igra akustično kitaro, poje in piška na kositrno piščal. V pesmih je zelo družbeno angažiran, saj se loteva mnogih problemov sodobnega sveta. Poleg lastnih pesmi njegov spored sestavljajo tudi priredbe angleških, irskih in škotskih narodnih pesmi. Na koncertu bo tako zanimiva primerjava s Tannahill Weaversi, saj bomo nedvomno prisluhnili tudi kaki skladbi, ki jo že poznamo z njihovega nastopa. Garbutt pa je znan tudi kot zabavnik in humorist, česa seveda pri angleških narodnih glasbenikih ne smemo pogrešati. S koncertom v Kranju bo nastopil v okviru slovenske turnee, nato bo odšel v Indijo, Avstralijo in Združene države Amerike. Doslej je izdal že pet velikih plošč.

Na koncertu se bo predstavil ob spremljavi Stu Luckleya, ki obvlada akustično, bas kitaro, kitaro in seveda tudi poje. Luckley je dolgo časa nastopal s kitaristom Bobom Foxom. Oba sta bila deležna zelo ugodne glasbene kritike poznavalcev angleške ljudske glasbe. Še lani sta bila na festivalu folk glasbe v nizozemskem Rotterdamu ena glavnih privlačnosti. Po njunem razidu pa občasno nastopa z Garbuttom.

Četrtek koncert, ki ga kot zadnjo v tej sezoni organizira Klub ljubiteljev glasbe, bo še ena priljubljenost, da v Kranju prisluhnemo angleški narodni glasbi. Doslej so jo že predstavili Wizz Jones, Jenny Beeching in The Tannahill Weavers.

Vsi so s svojimi nastopi opravičili svoje delo.

Vstopnice za koncert lahko dobite v prostorih Kluba ljubiteljev glasbe na Koroški 2.

Marko Jenšterle

Obvestilo Pionirske knjižnice

Obveščamo starše in otroke, da bo v tem šolskem letu URA PRAVLJIC samo še v četrtek, 23. aprila, ob 17. uri.

Otroci bodo poslušali pravljico razlago ZAKAJ RASTE SOLATA in sanjsko zgodbo KJE ŽIVIJO DIVJAKI.

Vabljeni!

Razstava del Borisa Kobeta

Radovljica — V galerijskih prostorih Sivčeve hiše bodo v petek, 24. aprila, ob 17. uri v počastitev 40-letnice OF in vstaje jugoslovanskih narodov odprli razstavo del znanega partizanskega umetnika, arhitekta in slikarja Borisa Kobeta. Svečana otvoritev bo obogatena s priložnostnim recitalom. Muzeji radovljiške občine so za razstavo pripravili 18 oljnih upodobitev krajev revolucionarnega gibanja in NOB na Slovenskem. Celotno zbirko Kobetovih slik je za razstavo odstopil Komunisti iz Ljubljane.

Razstavo bodo odprli uro poprej kot običajno, zaradi osrednje proslave OF, ki bo ob 19,30 v festivalni dvorani na Bledu.

Prijave za »Glas mladih«

SKOFJA LOKA — Koordinacijski svet ZSMS Gorenjska predilnica Škofja Loka bo v počastitev dneva mladosti tudi letos priredil zabavno glasbeno prireditev Glas mladih, ki bo 18. maja v kinodvorani Sora v Škofji Loki. Vsi mladi pevci, ki se želijo predstaviti širši javnosti, se lahko do vključno 24. aprila prijavijo na naslov: Koordinacijski svet ZSMS Gorenjska predilnica Škofja Loka ali po telefonu številka: 60-631, interna 402 ali 326. Avdicija bo 28. aprila ob 17. uri v prostorih Glasbene šole v Škofji Loki. Pevci naj na avdicijo prinesejo ploščo, kaseto ali note pesmi, ki jo bodo zapeli na prireditvi.

Gimnazijski likovni krožek

Na kranjski gimnaziji se je že dalj časa čutila potreba po ustanovitvi likovnega krožka. To leto se je tako zbrala skupina dijakov pod vodstvom tov. Marjana Kukca, ki honorarno dela na Pedagoški gimnaziji v Kranju, sicer pa poučuje likovni pouk na Osnovni šoli »Helena Puhar«. Enkrat na teden se zbirajo v likovni delavnici te šole, ker na gimnaziji pač ni ustreznih pogojev.

Obiskovanje krožka je povsem svobodno. V njem se udeležujejo tisti, ki jih veseli likovno ustvarjanje in ki drugače nimajo priložnosti, da bi se spoznavali s tehnikami, kot sta na primer jedkanica in sitotisk. Namen tega krožka ni poučevanje. Dijaki se za tehniko in motive odločajo povsem sami, tov. Kukca pa s svojim znanjem pomaga in usmerja njihovo delo.

Vzdušje v krožku je zares prijetno. Nikjer ni začititi tiste prisile, ki marsikoga odvrne od dela. Ta gnete v rokah glino, oni praska po kovini, beseda pa še tu in tam nanesa na slavne slikarje in njihove umetnine.

Rezultati takega dela so se prav kmalu pokazali. Prav te dni namreč razstavljajo svoja dela v Galeriji 13 v kranjski gimnaziji. Otvoritev razstave je bila že v začetku aprila in so jo organizirali v sklopu kulturnega dne. Na panojih so obešene jedkanice in sitotiski, ki nam prikazujejo najrazličnejše motive in se od avtorja do avtorja močno razlikujejo.

Razstava nam je ponovno potrdila, da na gimnaziji ne manjka dijakov, ki z nekaj nadarjenosti, predvsem pa z veliko veselja, lahko ustvarijo likovno dobro oblikovana dela.

Polona Sosič

Tretja razstava likovnih skupin Gorenjske

Po prvi razstavi likovnih skupin Gorenjske v kranjski Iskri in drugi v organizaciji ZKO Radovljica, je tretjo skupno razstavo organizirala ZKO Škofja Loka v sodelovanju z Loškimi muzeji. V galeriji na loškem gradu se predstavljajo likovniki članstva iz sedmih likovnih skupin, delujočih na Gorenjskem: iz Domžal člani likovne skupine Peter Loboda, z Jesenic člani DOLIKA, dve skupini sta iz ISKRE — iz Kranja in iz Železnikov, iz Radovljice skupina LIKOR in likovna skupina iz Trziča. Enajstdeset razstavljalcev je razstavilo 54 slik, dve plastiki in en relief v bakru. Brez dvoma zelo obsežna razstava prikazuje skoraj celovito likovno dogajanje na področju ljubiteljskega umovanja na Gorenjskem. Predvsem, in to moramo poudariti, organiziranega amaterizma v likovnih skupinah, ki imajo svoje mentorje akademске slikarje ali pa se nekateri že opirajo na točke v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije in Akademije za likovno umetnost v Ljubljani.

Ob razstavi je treba še posebej poudariti, da je bila in je rezultat dela žirije, ki je izbirala slike pri posameznih likovnih skupinah, kar je opazno tudi pri kvalitetnem nivoju, nihajočem od skupine do skupine. Zato tudi celotna razstava nima enotnega kvalitetnega kriterija, ki bi ga bilo mogoče doseči samo tako, da bi vsa predložena dela za razstavo izbirali v sami galeriji in to ne oziraje se na število članov v posamezni likovni skupini. Le na tak način izbrana dela bi dala razstavi res kvaliteten presek likovnega dogajanja na Gorenjskem.

Vsakoletno razstavljanje zgolj zaradi prirejanja pregledne razstave, ki naj bi pokazala, kaj se je v preteklem letu novega nabralo pri posameznih skupinah, je prenaporno, saj smo opazili, da nekateri likovniki amaterji pošiljajo na razstave skoraj vedno ena in ista dela; res pa je tudi, da so drugi izredno plodoviti. Razmisliti bo torej treba za prhodnjic: ali bi ne bilo boljše organizirati takšno pregledno razstavo na dve ali tri leta, ali bi morda ne bilo smotrnejše razpisati določeno temo, se omejiti na primer na krajino, drugič zopet na tihozitja in ali se ne bi omejili na slikarsko tehniko, na primer oljno slikarstvo, skvarel in podobno.

Andrej Pavlovec

Srečanje glasbenih šol Gorenjske — V osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Trziču je bilo v petek popoldne tradicionalno srečanje glasbenih šol Gorenjske, pester prikaz »nega napredka oziroma uspešnosti dosežkov mladih glasbenikov« trziške, škofjeloške, kamnške, radovljiške, jeseniške in kranjske občine. Na posnetku je orkester glasbene šole iz Kranja, ki je izvajal Haydnov Menuet in Wagnersovo Serenado za klarinet in godalni orkester. — Foto: H. Jelocčan

V Kranju, Cerkljah, Velesovem, Predosljah, Trbojah, na Kokrici in na Visokem je pretekli četrtek, petek in soboto potekalo letošnje območno srečanje Naša beseda, ki ga je tokrat organizirala Zveza kulturnih društev Kranj. Predstavilo se je 17 skupin, najmočnejše so bila zastopana šolska kulturna društva. Letošnja prireditelj je bila tematsko zelo pisana, vse od klasičnih gledaliških predstav do nastopov kantavtorjev. Na sliki: Osnovna šola in Linhartov oder iz Radovljice sta pripravila recital Snojevih pesmi: Stop za pesmico, ki je bil pod režijskim vodstvom Alenke Bole-Vrabcac pravzaprav gledališka stvaritev.

Tomo Križnar

25

Z MOPEDOM PO JUŽNI AMERIKI

Teden dni po postavitvi spomenika so se trije oddelki pragozdnega bataljona federalne brazilske vojske opremili z brzostrelkami, bombami in ognjemetalci in na caterpillarjih zapeljali čez gosto grmovje v indijansko vas. Pleme Waimiri je drgetalo v skupnem smrtnem krču. Ko so njihova gola telesa pokončali svinčeni sunki iz avtomatov, so se jih lotili z noži (dokumentarec: Poslednji kriki iz savane). Pomendrali so polje manioke in na maloke spustili snope ognja. Prgišče diamantov, ki so jih po več mesecih izpiranja v reki hranili vaški očetje v usnjenih možnjičkih, spravljenih v ostrejšjo koč, so si porazdelili v žep. Nad prapragozd se je spustil pepel.

V krčmi ob cesti so se heroji napili, nato so se lotili deklet, ki so jih pripeljali s seboj. Drugo jutro so jih zrezane pomotali v jamo nedaleč proč, kjer so kopali pesek za cesto in nametali nanje nasekane veje. Nekaj sto Indijancev, ki so jih pokončali v imenu kulturnega napredka, ki ga bo v te kraje prinesla cesta, niso postavili spomenika. Tudi duhovnik jih ni blagoslovil. Seveda novica tudi ni prišla v svetovno časopisje. Zato so poskrbeli ljudje pri FUNAI, organizaciji za zaščito v naravi še živečih Indijancev. Pa tudi sicer — kdo bi se pri nas v Evropi pri obloženih mizi, lepo na varnem, zmenil za nagce iz džungle, ki niti brati in pisati ne znajo in kavbojk ne nosijo. Da ne omenim da tudi TV nimajo, kaj šele ploščic v kopalnicah in nove stoenske ...

To ni bil edini javni pokol v zgodovini brazilskih Indijancev. Pobjajo jih tudi bolj prekanjeno. V lažnem prijateljstvu so jim razdeljevali zastrupljeno hrano, okuženo obleko, netilni vojne med plemeni ... Beli človek poskuša v svoji superiornosti najti opravičilo za pravico močnejšega tudi s pretvezo, da so Indijanci podljudje in zaradi svojih domnevnih krutosti izobčenci. Poklicni lovci na Indijance še danes služijo bolje kot policaji in vojaki, čeprav ubijanje ni več potrebno, ampak šport.

Ostanki tistih, ki so pobegnili živi iz kraja omenjene morije, se jih je večina umaknila globlje v pragozdove, kjer so se baje z ostalimi nedotaknjenimi plemeni povezali v nove bratske zveze. Bogatejša za novo izkušnjo v stikih s civilizacijo belega človeka, ki je rojen v novem svetu je bolj zahrbtnen in podel kot njegov konkvistadorski oče, ki ga je spočel v prejšnjih kurbarskih stoletjih kulturnoabortiranih pankrtov evropske kičaste pravice in zlaganih resnic. Nekaj so jih stlačili v rezervate, tisti poslednji pa se baje zadr-

Reke so transportne poti južnoameriških pragozdov

žujejo ob cesti in z dreves s puščicami v sarbacanah preže na možnost maščevanja. Zato so vsi tovornjaki ki drve skozi rezervat Waimiri in Otroari, oboroženi in opremljeni z radiom in se podajo na pot le v konvojih. Na rampi kraj utaborjenega bataljona mi povedo, da je prepovedano vsako ustavljanje, da se mora odpotovati pred deveto uro zjutraj, da se pride do druge rampe na drugi strani 250 km široke rezervate pred sončnim zahodom. Z motorjem ne smem čez, naložiti da ga bom moral na kamion.

Zjutraj, še preden se je zbudil vojak v baraki ob ograji, sem se zmuznil iz taborišča, tiščal motor dovolj daleč, da se vžig ni slišal in se sredi utrujenih krikov nočnih živali in veselih melodij ptičev vzhajajočega sonca pognal po pragozdu. Cesta je bila mastna, zvožena od težkih tovorov. Jame so bile polne vroče vode. Ko sem zamenjal preluknjano zračnico, me je kjub besedam farmerjev pred rezervatom, da Indijanci, če se ne napijejo, sploh niso nevarni in da vojska pretirava, tiščala tesnoba.

Potem sta dva zrasla iz tal. Kar tako, nenadoma. Najprej je iz blata pogledala ena glava, potem druga. Nato sem registriral lok in puščico in nož za pasom. Istočasno tudi grmovje na obeh straneh ceste, kamor naj bi skočila med begom. Pa nista!

Torej moram bežati jaz. V grmovje? Z motorjem? Nazaj? Bilo je prepozno. Pomahal sem z rokami, da bi opazila, da ustavljam sam od sebe, ne iz strahu pred njima. Naredil sem dolgo elegantno salto, kot včasih s kolesom pred domačo trgovino, ko sem prišel na kokto.

»Buenos dias, amigos! Ke pasa ...?«
 Obraza sta bila široka, oči rahlo otečene ali poševni lasje so trdo padali na gladko prepoteno čelo, rame na široka, žilavih kit. Bronasta koža je od pasu navzdol tičala v strganih dolgih hlačah, iz katerih so visele kratke bose noge.

Jate orjaških arar so se klepetavo zmerjale med letom domov, tudi tukani so iskali zavetja. Potem se je viilo. V vas, za katero sta mi povedala lovca, sem padel že v mraku, ravno pravi čas, da se nisem zgubil. Vse naokrog po nesimetričnih poljih manioke in koruze je škropila voda, kaplje so pele na lončenih posodah za vodo ...

Prve ure srečanj s preprostimi ljudmi so na vseh celinah podobne. Nerodni nasmehi, skrivni pogledi bojazni, radovednosti, potem se krč v obrambnih mehanizmih zavesti počasi sprosti. Otroci so povsod prijazni, stari ljudje, tisti res stari, tudi. Prek teh se naveže stik z vplivnimi srednjih let.

Govoril sem o svoji deželi. O pločevini, ki te zbije, ko greš nič hudega sluteč v gostilno. O betonskih naselijih, kjer skoraj ni več trave in se ljudje med seboj ne poznajo več, kjer dirka vsak po svojih sitnostih, meneč se le za sebe. O vstajanju sredi noči in hladnih poteh na avtobus, ki vozi ljudi v zbite, brezosebne tovarne, kjer ropotajo tekoči trakovi, medtem ko po pisarnah srebajo kavo in se menijo o nogometu in zidanju vikendov.

Oči so bile široko odprte. Opiče bedro, ki ga je stara žena pekla za moj želodec, se je zažgalo.

»Udobje, ki si ga mi lahko privoščimo, TV, kavč, avto, plačamo z vložnim neudobjem, kot je garaško delo, onesnaženo okolje, hrup, odtujenost, pomanjkanje toplote in duhovna ozkost, pohabljenost ... Vi ste tukaj kot v rajju. Kar pri vas bi ostal. Samo nekaj ur dela na dan, ki ga opravljate počasi z ljubeznijo, skupaj, brez zahrbtnih ambicij. Potem veliko otrok, ta narava zvečer posedanje in prisrčnost ob ognju. Tihe, mirne noči brez alarmov. Vse življenje ste na počitnicah.«

— Vino dela iz človeka edino žival, ki pije tedaj, kadar ni žejna (latinski pregovor, vendar so pozabili dostaviti, da tudi človek ne pije vode, če ni žejen in da tudi žival ne neha piti, če dobi vino).

— Kosilo brez vina je kot dan brez sonca (provansalski pregovor).

— Ob prvem kozarcu človek pije vino, ob drugem pije vino vino, ob tretjem pa že vino pije človeka (japonski pregovor).

— Vino noter, pamet ven (hebrejski pregovor).

— Odkar svetita Sonce in Mesec na nebu, ni bilo boljše stvari, kot je vino (perzijski pregovor).

— Če piješ, umrješ, če ne piješ, umrješ, kaj je bolje? (napis v nekih starih gostilnah).

Zlahna kapljica je tudi naše nezane avtorje ljudskih pesmi tako pogosto navdihovala, da se pivske pesmi po številu uvrščajo takoj za ljubezenskimi ali z drugo besedo: ljubezen je najmočnejša vzmet, prinaša največ sreče in razočaranja, na drugem mestu pa je že omama v vinu. Zanimivo je tudi, da vse te pesmi pojejo le o vinu, ne o žganju. Vino naj bi imelo vsakovrstne ugodne učinke, pomaga k zdravju (še danes napijamo s klicem »na zdravje«), mu daje moč, ga naredi pogumnega, prinaša veselje, daje zdravo barvo, poplakne suho grlo in še celo takrat, ko ljubezen umira, jo vince podpira. Zelo znani sta tudi novejši pesmi: Na svetu lepše rožice ni, kot je ta vinska trta ... ali Slomškova: En hribček bom kupil.

KONEC

V petek popoldne je obiskala Kranj delegacija Zveze beneških slovenskih delavcev in Filef — levičarske organizacije slovenskih in drugih italijanskih delavcev na delu v tujini. Na sprejemu so jih predstavnik skupščine občine Kranj seznanili z mestom in občino Kranj in jim predstavili sodelovanje Kranja in SKUD Triglav iz Stuttgarta. Gostje so obiskali v Ljubljani republiško konferenco SZDL, ogledali pa so si tudi spomenik na Urhu in bolnico Franjo.

Polnokrvnost — nov pojem

Vsi naši časopisi so se te dni razpisali, da bosta dva naša tekača pretekla v desetih dneh tisoč kilometrov. Da bosta vsak dan začela teči zjutraj ob petih izpred hotela Bor v Preddvoru pa potem skozi Visoko, Cerklje, Brnik, Vodice, Utik, Mengeš, Kamnik, Moste in Komendo spet na Brnik, v Senčur, Britof, Kokrico do Golnika pa skozi Križe, Naklo in Kokrico spet nazaj do Preddvora do hotela Bor, kjer jima bodo nudili vso potrebno oskrbo.

Poiskali smo ta dva junaka v petek, tretji dan njunega podviga. Dan krize je bil to in mlajši udeleženec, Dušan Mravlje iz Save, je za ta dan že odnehal. Bolečine v gležnju so bile prehude, pa so ga na progi zamenjali tovariši, ki spremljajo oba tekača. Dr. Srečo Bergant, ki je pravzaprav pobudnik te tekaške akcije, pa je kljub nekaterim težavam, ki jih je povzročila prehuda utrujenost, še vedno vztrajal. 105 kilometrov sta naredila dnevno, 210 torej v dveh dneh, ko pa smo jih za trenutek ustavili, v Senčurju sta jih imela za sabo že 270. Torej več, kot je pretekel katerikoli Jugoslovčan v treh dneh. Noben športnik ne bi zmozel tega, poudarja dr. Bergant, ki se že dalj časa ukvarja s pojmom »preudarnega prehranjevanja«.

Zase pravi, da se razen rekreacijskega teka ni ukvarjal z nobenim športom. Toda zaupa v svoj način prehranjevanja in tako se je tudi lotil tega napornega podviga. Ker ni upal, da bi to preskušal kdo drug na svoji koži, je sebe žrtvoval za poskusnega zajčka. Vesel je, da se mu je pridružil mladi Mravlje in drugi tekači, da bo lažje podvig izpeljal, pa seveda, dobil tudi ustrezne rezultate.

Ko je kritičnega tretjega dne Dušan Mravlje po šestdesetih kilometrih ozromno dvestosedemdesetih skupno pretečenih kilometrih zaradi bolečega gležnja počival, so ga nadomestili drugi tekači iz spremstva, dr. Bergant pa je vedno vztrajal.

Opažanja NLP

Spoštovani bralci, najstarejša in najresnejša ufološka organizacija za proučevanje NLP v Jugoslaviji, ki ima ugled tudi v tujini, se obravnava na vas. Zanimajo nas opažanja neznanih letečih predmetov (NLP-UFO-OVNI), katerim ste lahko bili vi priča. Opažanja so lahko starejšega datuma, od preloma stoletja dalje, pa do letos. Zanimajo pa nas predvsem tile osnovni podatki:

1. Datum opažanja (ura, dan, mesec in leto).
  2. Čimbolj podroben opis dogodkov, skupno z natančno risbo predmeta ali predmetov.
  3. Natančen naslov očitvecev.
- Podatke pošljite na naslov UFO-NLP društvo ZVEZA ŠOLT, Studentsko naselje blok VII 61000 Ljubljana. Društvo očitvecem zagotavlja anonimnost, če je taka njihova želja!
- Posebno nas zanimajo opažanja sledečih kategorij:
- primerov, ko je več očitvecev hkrati opazovalo nenavadni pojav
  - primerov, ko je predmet pristal
  - primerov, ko so bili vidni potniki NLP
  - primerov, fotografij (te morajo biti avtentične)
  - ostalih primerov, ki so vezani na opažanja NLP
- Vemo, da je še vedno precej primerov neprijavljenih, zato vas prosimo, da nam o njih javite!

Mirko Hrovat: GOST IN POTNIK

DZS 1980 Psihološki vidiki v sodobnem gostinstvu in turizmu

O vinu bi lahko dejali isto kot o vsakem zdravilu: ob zmernem uživanju zdravilo, ob nezmernem strup. Šele novejša raziskave so ugotovile, da vsebuje vino poleg doslej znanih sestavin, kot so etilni alkohol, organske kisline, eterična olja, tanin, glicerol, dušikove snovi, sladkor, tudi 400 mineralnih snovi. V enem samem kozarcu jih je menda toliko kot v eni multivitaminski tableti.

O vinu je pisal Valvazor z velikim znanjem, simpatijami, obenem pa tudi z dvignjenim vzgojiteljskim prstom.

»Kjer ni vina, ni veselja. Vino razveseljuje bogove in ljudi, le da kupice ali vrča ne smeš previsoko dvigniti in ne pregloboko vanj pokukati, kajti iz nerednega in nezmerne veselja nastane naposled žalost in velika škoda za dušo in za telo, pa naj si bo vino še tako slastno in zdravo. Če nastopi Bakhus s kar preveč rdečimi lici, pride lahko z Ariadno v prenatanko dotiko, in kjer zdravo vino preveč razgreje glavo, tu se lahko ohladi razum, sramežljivost in poštenost. Najslastnejše trte so circejske čarovne šibe, ki spremenijo ljudi v zverine, če jih zlorabijo. Ob Bakhovem vozu stopajo risi in tigri, kajti požrešnosti kar rada sledijo grozovita in jeznorita dejanja.« (po Ruplovem prevodu).

Prav prisrčno je tudi Valvazorjevo pripovedovanje o vipavcu in nevarnostih, ki jih vino skriva.

»Vipavsko dolino odlikuje izredno dobro rdeče in belo vino, in sicer v veliki množini. Ta vina gredo zaradi svoje slave daleč v tuje kraje. Belemu vinu pravijo pisatelji »kindermahers«. V nekem pogledu se to ime po pravici daje vsakemu dobremu vinu, kajti če se nezumno in na merice pije, napravi čisto iz mož otroke, celo iz modrijanov norce. Neredko se pa vendar ta razlaga spremeni, tako namreč, da se pri marsikateri vino ljubeči osebi s predobrim požirkom vpelje otročnost ne le v pamet, ampak tudi v telo. Zategadelj se zlasti dekleta, ki nočejo prezgodaj postati »otročja«, ne smejo spuščati v preveliko zaupljivost niti z dobrim vinom, niti s tistimi, ki radi pijejo. Naj bo vino še tako slastno in dobro, je vendar dekletom zelo nevarno in, kakor pravijo, prav rado trebah napne.«

O vinu in pijači so povedali pametni ljudje že mnoge pohvalne in svarilne besede. Naj začnemo kar pri učnem baronu Valvazorju:

— Poštenju, sramežljivosti res slabšega varuha ni ko požrešnost, močno vino, grešen poljub, ples in noči.

Pri vseh narodih, ki poznajo sladkosti in nevarnosti vinske omame, najdemo globoke modrosti. Samo nekaj primerov!

— Vino ima dve napaki: če ga mešaš z vodo, ga pokvariš, če ga ne mešaš, pohabiš sebe (španski pregovor).

Tekmovanje za srebrna Vegova priznanja – V soboto dopoldne so v Celovcu po Sloveniji občinska tekmovanja mladih matematikov za srebrna Vegova priznanja. Kranjskega, s katerega je posnetek, se je udeležilo okrog 180 učencev iz šestih, sedmih in osmih razredov, ki so bili najboljši na predhodnih šolskih prvenstvih. Pokroviteljica tekmovanja je bila tudi letos tovarna Sava. Najuspešnejši matematiki se bodo nato na republiškem tekmovanju potegovali za zlata Vegova priznanja. – Foto: H. Jelovčan

VAŠA PISMA

OBSOJANJA VREDNO POČETJE

Naša naročnica J. M. iz Luž nam je pisala o obsojanja vrednem dogodku. Šla je mimo smetiščne jame ob cesti med Veleševim in Senčurjem, kjer se v jami in poleg nje zbira najrazličnejša navlaka. Na vrhu kupa smeti je opazila mrtvega velikega črnega psa. Ko sem prizor pobliže pogledala, piše, sem se zgrozila. Brezvestnež je moral žival pred poginom mučiti in celo žgati, kar se je na živali videlo. Če je že počenjal to, bi moral najti vsaj toliko časa in vesti, da bi žival zakopal. Ob živali so se že zbirale muhe, vedno ostrejši pa je bil tudi smrad. Takšno početje je treba obsojati. Če že nekdo ubije žival, naj jo vsaj pokopje. Sicer pa imamo lovce, da to opravijo. Povrhu vsega pa primer, o katerem pišem, ni prvi!

TEŽAVE Z GOLOBI

V našem naselju je zelo veliko golobov, ki so prepuščeni sami sebi. Ko so se pozimi potikali okoli vsi prezebli in lačni, so se mi smilili, zato sem jim vsak dan pokrnila dva kilograma kruha. Sosedje pa golobov ne marajo, ker jim ponesnažijo balkone in okenske police in zato mene sovražijo in prezirajo. To je zame zelo težko. Mislim, da bi moral za golobe nekdo skrbeti in jih tudi hraniti ali pa naj bi jih na nek način spravili proč.

Jožefa Polenšek, Kranj, Šorlijeva 6

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(85. zapis)

Čeprav se znamenita protestantska knjiga, Dalmatinov prevod Mojzesovih prvih petih knjig (pentatevha) sedaj nahaja v lastništvu Kamniškega muzeja, vendarle velja povedati, na kako zanimiv način je priromala ta redka knjiga, tiskana leta 1578, v Kamnik. Pokojni zbiratelj Josip Nikolaj Sadnikar je celo menil, da ima v rokah edini še ohranjeni izvod te knjige na svetu. Saj je bilo splošno znano s kakšno ihto je katoliška protireformacija – posebno škof Tomaž Hren – sežigala slovenske protestantske knjige.

Z DJEKŠ NA ŠUTNO

Ali s koroške Svinjske planine v naš Kamnik – tako je bila pot starosvetne slovenske knjige. Pa še ta le povsem zaradi srečnih naključij.

Veterinar Sadnikar je imel v Celovcu brata Franceta, trgovca z železino. Večkrat mu je naročal, naj zanj zbira in odkupuje zanimive starinske predmete za njegovo zbirko muzealij.

In res: leta 1904 je Franc sporočil bratu Josipu v Kamnik, da je zvedel za staro slovensko protestantsko knjigo, ki so jo našli skrito v ogrodju starega lesenega oltarja. Našel jo je pravzaprav obrtnik-pozlatar, ki je obnavljal že precej črvin oltar in ga pripravljal za novo pozlato.

Strastni zbiratelj Josip Sadnikar je kar poskočil ob tej novici, se brž odpravil v Celovec h bratu Francetu in skupaj z njim odhitel na Svinjsko planino, na Djekše, ki leže kar 1152 m visoko. (Stara vasica je bila še do nedavna popolnoma slovenska, zdaj nam jo trga že nemštvo iz rok.)

Zaradi uvidevnosti takratnega župnika na Djekšah, Karla Hrabca (po rodu Čeha) ni bilo težav z odkupom te redke knjižne posebnosti. Očitno je stari župnik menil, da knjiga pač sodi na Kranjsko, torej v deželo, kjer je bila tiskana.

Seveda je bil Sadnikar na svojo najdbo zelo ponosen in jo je hranil vsa leta kot največji zaklad v svoji »Marmontovi vitrini«. – Knjiga ni tako majhna, saj meri v dolžino 29 cm, v višino 20 cm, debela pa je 5 cm. Ima 181 listov, torej 362 strani.

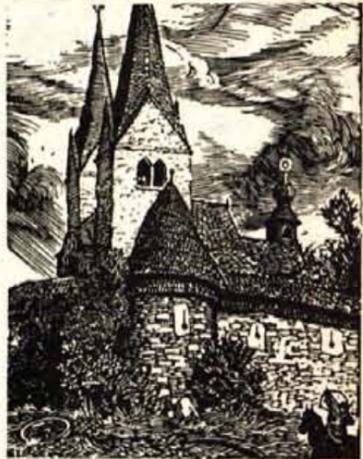
Njen naslov v izvorniku slove: **Bible, tu je vsiga svetiga pisma prvi del, v katerem so te pet Mosessove buque.**

Tudi o dodatku govori naslovna stran:

Na koncu je tudi en register, v katerim so, za Haruaton inu drugih Slovenov volo nekatere Kramske inu druge besede v njih jesik stolmazhene, de bodo le te inu druge naše Slovenske Buque bule zastopili.

IN SE PRESENEČENJE

Ko je po osvoboditvi knjigo prevzel v konservacijo rokopišni oddelek (prof. Alfonz Gspan) ljubljanske Univerzitetne knjižnice, so na splošno začudenje (bolje: na srečno presenečenje) odkrili v platnicah zlepljene kar polovico še starejše slovenske protestantske knjige – Trubarjev

Tak je bil nekoč »turški« tabor ali cerkvena utrdba na Djekšah (v 16. in 17. stol.) Slika (risba) kaže pogled od vnanje strani.

»Katekizem z dvema izlagama«, ki je bil tiskan leta 1575. Torej tri leta prej kot »Pentatevha«!

Zdaj je znanih na svetu le pet izvodov Dalmatinovega prevoda »Pentatevha« in le sedem izvodov Trubarjevega »Katekizma«. – S pomočjo sodobne grafične tehnike je bilo mogoče Sadnikarjevemu izvodu »Katekizma« dodati manjkajoče strani (preslikane iz enega od ohranjenih izvodov).

SE DRUGI »KAMNIŠKI PENTATEVH«

No, omenil sem že, da je bil Josip Nikolaj Sadnikar prepričan da ima v lasti edini izvod Dalmatinovega prevoda pentatevha – a vendar je bila resnica drugačna: le nekaj 100 m daleč, v knjižnici kamniškega frančiškanskega samostana, so hranili tudi svoj izvod slovenske protestantske knjige – Dalmatinov Pentatevha. Celo boljše ohranjenega, le naslovne strani ni bilo več. To pa so pred leti nadomestili s fotokopijo, povzeto po Sadnikarjevemu izvodu.

In tako imamo sedaj v Kamniku kar dva izvoda dragocene slovenske protestantske knjige!

FRANČIŠKANSKA KNJIŽNICA

Oni dan sem pogodrnjal, kako je narobe, če se prostori v že itak utesjenih prostorih kamniških frančiškanskih bratov, uporabljajo za neko manj važno priložno skladišče trgovskega podjetja »Kočnes«. – Dragocene stare knjige, menda jih je blizu 10000, pa so zložene slabše kot drva, tako na tesnem je sedaj nekoč tako znamenita kamniška frančiškanska knjižnica! – Bral sem odlok izvršnega sveta kamniške občine, ki zahteva, da trgovina izprazni zasedeni prostor. Odlok je tu – a ga nihče ne upošteva. Dobra volja je – a izvršbe pa ni. Mar »Kočnes« ne spoštuje odločb izvršnega sveta svoje občine? – Odlok je bil napisan 30. septembra lani. Zdaj, po šestih mesecih (ogledal sem si stanje 16. t. m.) se še ni nič zganilo...

106

11. ... Sd5:!
12. Sf7:
Skok na polje f7, po vsem videzu odličan, saj 12. ... Kf7: 13. Dd5: + pelje v hitro zmago belega. Toda črni je pripravil presenetljiv odgovor.
12. ... O-O!!
13. Sd8: Lf2+
(Na 13. Dd5: odloči Tf7:, npr. 14. e6 Ld6+! 15. Dd6: Dg5+! 16. Kh3 de6: ! itn.)
14. Kh3 d6+
15. e6 Sf4+
16. Kg4 Se6:
17. g3
Na 17. Dd5 bi sledilo Tf4+ in nato Th4 mat.

17. ... Sd8: +
18. Kg5 Tf5+
19. Kg4 Tf6+
20. Kh4 Tf4+
21. Kg5 Se6+
22. Kh5 g6+
23. Kh6 Th4+!
24. gh4: Le3 mat

Polje f2 oziroma f7 pa je občutljiva točka tudi po rokadi, predvsem zaradi možnih diagonalnih napadov in napada skakačev. Rešitev primera na diagramu 188 (CAPA-BLANCA-TANAROFF; New York, 1918) temelji ravno na občutljivosti točk d8 in f7 ter na matni pretnji s trdnjavo na osnovnici.

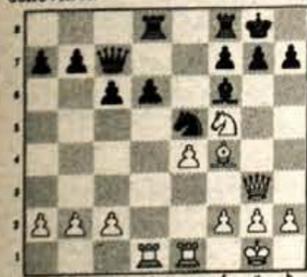

Diagram 188

1. Td6:!
2. Le5: Td1!!
Zanimiv nasprotni udar, ki ga tudi omogoči matni položaj na osnovni vrsti. Vendar pa bi si lahko črni več obetal od 2. ...
Da5! 3. Lc3 Lc3: 4. bc3: Tg6
5. Se7+ Kh8 6. Sg6: + hg6: itn.
3. Td1: Le5:
4. Sh6+ Kh8
5. De5:!! De5:
6. Sf7: +
Črni se je vdal. Skakača ne sme vzeti zaradi Td8+, po 6. ... Kg8 7. Se5: pa ima beli odločilno materialno prednost.

Svojevrsen pa tudi značilen primer občutljivosti polj f7 in d8 vidimo v naslednji rešitvi. V položaju na diagramu 189 (MAROVIĆ – ĐUKSTEIN; Virovitica, 1978), ki je nastal po potezah 1. d4 d5 2. c4 de4: 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 a6 5. e4 e5(?) 6. d5 e6 7. a4 ed5: ? 8. e5! d4, je na prvi pogled videti, kot da črni osvaja središče. V resnici pa ima beli možnost za učinkovit sklep igre, ki temelji na slabosti polja f7.

Diagram 189

Obisk Baze 20

PD Kranj organizira 26. aprila v počastitev 40-letnice vstaje slovenskega naroda in narodov Jugoslavije obisk Baze 20. Če bo lepo vreme, se bodo povzpeli tudi na vrhova Rog in Mirno goro. Pot bo vodila po trasi Trdinove poti, tako da bi si udeleženci obogatili svoje dnevnike za tri žige. Odhod bo s posebnim avtobusom ob 6. uri izpred hotela Creina.

Če se želite z njimi sprehoditi in naučiti svežega pomladanskega zraka v raskih gozdovih, se pozanimajte v pisarni društva, če je za prevoz še kaj prostora.

P. Leban

ALPINISTIČNE NOVICE

Zimska sezona se pri nas izteka tudi že po naših najvišjih vrhovih. Vedno več je plezalnih vzponov, ljubitelji lepih turnih smukov pa morajo svoje želje uresničevati v višjih, tujih gorah. Tako se je nekaj članov AO Kranj v nedeljo, 12. 4., udeležilo turnega smuka s Sonblichka, Klemen Kobal in Matjaž Dolenc sta opravila turni smuk z Johannesberga, Stefan Gartner in Matjaž Kranjc pa sta opravila ekstremen spust s smučmi po smeri imenovani »Viseči ledenik« v steni Grossglocknerja, katerega soseda sta tudi prej omenjena vrhova. Kot zanimivost naj zapišem, da so vse smeri v S steni Grossglocknerja akrajno poleđenele kar kaže na to, da letošnja sezona ne bo naklonjena ljubiteljem lednih strmin. Pa še ena informacija – cesta pod Grossglockner še ni sploščena.

Se ena novica iz domačih hribov: 12. 4. so Franci Markič, Janez Triler in Andrej Zidar preplezali Virensovo smer v J steni Kogla (ocena IV).

Matjaž Dolenc

Josip Jurčič

JURIJ KOZJAK

**Riše: Jelko Peternelj
Priredba: M. Zrinski**

187. Cigan je torej seznanil Kozjaka in druge s skrivnim planom. Dvomili vanj niso več, ker bi prav tako lahko, prej hotel, pripeljal tudi Turke s seboj. In preden je pol ure, je bilo vse pokonci in se je pripravljalo za zapuščenem samostanu pa so nalašč prižgali vse da bi prevarali Turke, kako vsi branilci bedijo. Cigan so hoteli odpreti težka železna vrata v kamnu, ko se oblak na nebu in luna jasno in svetlo posije. Cigan so pogledali vanjo, prepričani, da se ne bodo več

188. Tedaj se pokate, da jih je luna pravzaprav rešila smrti. Nekdo namreč v tem hipu zagleda veliko število Turkov na vrhu. Bili so že tako blizu, da bi jih lahko dosegli s puščicami. Ko bi ne bil pri tem vsak zase zamišljen, bi bili sedaj trdno prepričani, da jih je hotel cigan izdati, kajti Turki so se plazili tik okoli luknje, skozi katero je prilezel on v kloster. Cigan pa je bil vaje zvijače in naglih odločitve in dejanj. Hitro je razumel, kaj to pomeni.

189. Gotovo ga je moral kdo izmed turških sovražnikov opaziti, ko je lezel skozi turški tabor in potem odprl skrita vrata pod zidom na vrhu. In zdaj menijo Turki po tej poti skrivaj priti v kloster! »Lisjak gre prvi v past,« pravi cigan, »gotovo pojde glavar naprej, kaj ko bi...« In brž pomigne navzočim, naj se tihorazmaknejo in razpostavijo po obzidju, zakaj vedel je, da jih gotovo Turki napadejo tudi od drugih strani, če ti pridejo po jami. Morda ga ne bi poslušali, a od zunaj je bilo že slišati krike, zato je brž vsak stekel na svoje mesto.

**Kemična
tovarna Podnart**

Specializirana tovarna kemikalij za galvanotehniko, lustriranje in barvanje kovin. V tovarni prejmete brezplačne nasvete in navodila. Servisna služba pa je vam na voljo.

Kolektiv tovarne čestita vsem delovnim ljudem za praznik dela in dan OF

**OPT Obrtno podjetje
Tržič**

se priporoča s svojimi storitvami v mi-
zarski, slikarski, črkoslikarski stroki,
poleganje tapet, plastičnih ometov ter
vseh vrst podov

Vsem delovnim ljudem in poslovnim so-
delavcem čestita za dan OF in praznik dela

vezenine bled

Za praznik dela
in dan OF čestitamo
vsem delovnim ljudem
in poslovnim
prijateljem

Za praznik dela 1. maj in dan OF
čestitamo

UMETNOKOVINSKA OBRT KROPA - SLOVENIJA

Vsem delovnim ljudem in jim želimo obilo
uspehov, cenjenim kupcem pa
priporočamo obisk in nakup naših
izdelkov.

Tekstilna tovarna
ZVEZDA
Kranj, Savska cesta 46

čestita vsem občanom in poslovnim
prijateljem za praznik dela - 1. maj

izdeluje kvalitetne lepljive medvloge CENTELIN za
konfekcijsko industrijo, industrijo kožne konfekcije
in obutveno industrijo.

Škofja Loka n. sol. o.
Kidričeva cesta 75

PROIZVAJA IN PRIPOROČA

TEKSTILNI INDUSTRIJI:

- volnene, sintetične in
mešane preje, visokokva-
litetno OE bombažno
prejo ter preje, prirejene
za pletilnice,
- jersey pletenine za kon-
fekcije.

**TRGOVINI IN POTROŠ-
NIKOM:**

- modne pletenine »LOKA
JERSEY« iz sintetike in
mešanic za vse letne čase
in prilike,
- prejo za ročno pletenje
»LOKA« v modnih bar-
vah, izdelano iz čiste volne
ali preizkušenih mešanic,
v sodelovanju s svetovno
znano firmo BAYER.

**KUPUJTE KVALITETNE IZDELKE
GORENJSKE PREDILNICE**

Vsem delovnim ljudem
in sodelavcem
čestitamo za praznik
dela 1. maj
in štiridesetletnico OF

SOZD MERCATOR
DO ROŽNIK
TOZD PRESKRBA
TRŽIČ

Ob 27. aprilu - dnevu OF in 1. maju, mednarodnem prazniku
dela vsem občanom in zvestim potrošnikom iskreno čestita

Priporočamo se za obisk in nakup v naših dobro založenih prodajalnah!

SLOVENSKE
ZELEZARNE

plamen
kropa

tovarna
vijakov

Za praznik dela in štirideset letnico OF
čestitamo vsem poslovnim prijateljem
in bralcem Glasa

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

Tovarna klobukov

Škofja Loka

Vsem delovnim ljudem
in poslovnim sodelavcem
čestita za praznik dela 1. maj
in dan OF

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

**Združenje
obrtnikov
občine Kranj,
Likožarjeva 1**

čestita članom
združenja in ostalim
občanom Gorenjske
za praznik dela
1. maj

za praznik
dela 1. maj
in 40-letnico
dneva OF

**ČESTITAMO
VSEM
DELOVNIM
LJUDEM**

murha

Industrija bombažnih izdelkov Kranj

Čestita občanom Gorenjske
za praznik dela – 1. maj

Dekorativne tkanine IBI bodo prinesle prijetno počutje v vaš dom.

KOVIN

kovinsko podjetje jesenice p. o.

64270 Jesenice
Ul. H. Verdnika 22

**ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM ZA DAN OF IN PRAZNIK DELA**

alpina
ŽIRI

**PROIZVAJALKA SMUČARSKÉ, TEKAŠKE
IN PLANINSKE OBUTVE**

vsem ljudem in poslovnim prijateljem
čestita za praznik dela 1. maj, štiridesetletnico OF,
ter jim želi v naprej veliko delovnih uspehov

domplan

KRANJ — CESTA JLA-ST. 6 V — TELEFON 21-875

urbanizem, stavbna zemlji-
šča, investitorski inženiring
in stanovanjsko poslovanje
št. žiro rač. 51500-601-10579

Delovna skupnost podjetja
čestita vsem delov-
nim ljudem in občanom
za praznik dela

**Dimnikarsko
podjetje Kranj**

Zupančičeva 4, tel. 21-456

z DE Kranj,
Škofja Loka, Tržič

čestita vsem delovnim ljudem in občanom
za praznik dela – 1. maj in jim želi pri-
jetno praznovanje

Gostilna
LOVEC
Goriče
telefon
57-033

Čestitamo
ob prazniku del
– 1. maju

Elektro Gorenjska

DELOVNA ORGANIZACIJA
ZA DISTRIBUCIJO
IN PROIZVODNJO
ELEKTRIČNE ENERGIJE
n. sub. o.
KRANJ Cesta JLA 6

s svojimi temeljnimi organizacijami združenega dela:

ELEKTRO Kranj
ELEKTRO Žirovnica
ELEKTRO Sava, Kranj
in DS Skupnih služb

čestitajo delovnim ljudem in občanom
Gorenjske za praznik dela – 1. maj.

Osnovno zdravstvo Gorenjske

s temeljnimi organizacijami:

Zdravstveni dom Bled, Bohinj, Jesenice, Kranj
Obratna ambulanta Železarne Jesenice, Radovljica
Škofja Loka, Tržič, Socialna medicina in higiena Gor-
renjske, Zobna poliklinika Kranj

čestitajo občanom za praznik dela –
1. maj

Kljub problemom vidni uspehi

Ob mednarodnem letu invalidov je OZIN objavila podatke, ki kažejo, da je vsak deseti na našem ozemlju invalid, torej jih je približno 450 milijonov. Vse več je invalidnosti. Sodobna medicina in znanost nam nudijo drugače gledajo kot prej. O temer pričajo letošnje akcije za preprečevanje invalidnosti. Kako se s tem problemom srečujemo v praksi, v pogovoru s Vinko Sarabonem, predsednikom Društva invalidov Kranj, in Mirko Galičičem, ki so jih delavci organizirali zaradi specifičnosti njihovega procesa. Pri tem nam pove, kako uspehi, ki so plod našega dela, seveda pa je vmes tudi vrsta problemov.

Naš nas so delovni invalidi skoraj na vsakem koraku. Vprašanje o številu invalidov in njihovih specifičnih obolenjih odgovorila njihova socialna delavka Nevenka Ropret. »Pogosto nastanejo med delovno invalidnostjo in delovno invalidnostjo, predvsem poškodbe ožilja in delovne deloma so okvare sluha. Delo je taka, da so delavci izpostavljeni poškodbam, proti čemu se borimo z organizirano preprečitvijo. S tem že odkrivamo začetne znake obolenja in delavce že pred izbruhom preprečimo. V opredelitvi delovne invalidnosti imamo opredeljena težja mesta, kjer delavci glede na svoje pogoje dobijo finančno stimulacijo. Invalidov od zunaj večinoma imamo, kajti že sami imamo delavce, ki iščejo lažja dela. Vedno poskušamo najti ustrežnejše rešitve za delavce, da na lažjem delovnem mestu opravljajo ustrezna dela. Delavci dohodek in niso materijalno prizadeti, zlasti za delavce, ki imajo težave, saj jim to zagotavlja nekatere povprečje.«

Preprečevanje, ki odkriva in preprečuje znake delovne invalidnosti, je pomembna tudi rehabilitacija že invalidnega delavca.

»Naše delavce smo nekaj časa pošiljali v zdravilišča preko sindikata, kar pa ni bilo zadovoljivo strokovno organizirano,« meni Ropretova. »V pripravi je predlog, ki sicer še ni finančno potrjen, načrtujemo pa strokovno sodelovanje z zdraviliščem Laško, kamor naj bi pošiljali zlasti obolenje na hrbtenici.«

Kako pa je z varstvom pri delu? Ali delovni invalidi po delovnem učinku dosegajo mlajše, zdrave delavce?

nih pogojih gospodarjenja ni ravno lahko...»

Za delavca s takim obolenjem pomeni obisk pri zdravniku, mnogi pregledi in zdravila veliko finančno obremenitev, vemo pa, da procentualno ne dosežejo oprostitve participacije. Po besedah naše sogovornice bi tu morale biti olajšave in BPT se bori zanje. Uspeh so dosegli s tem, da so skupaj s Pekom izglasovali oprostitve participacije za upokoje.

Hazim Omerović, kadrovnik v BPT, meni, da so šele na začetku svoje poti, na kateri ne manjka problemov. Obratna ambulanta, v kateri so delavci sistematsko pregledani vsake dve leti, sicer ima svojega zdravnika, vendar le-ti pogosto odhajajo na druga delovna mesta in vpeljevanje novih zahteva določen čas. Nekaj časa so imeli zaposleno psihologinjo in specialista za medicino dela. Trudijo se, da bi za vsako delovno mesto določili stopnjo obremenitve.

Na koncu pa še nekaj podatkov: 1218-članski kolektiv ima 25 invalidov druge stopnje, 74 tretje, lani pa se je invalidsko upokojilo 14 delavcev, zdravstveno pa so jih premestili 30. Jasno je, da je težko najti srednjo pot med interesi delavcev, hotenji in željami, ki so včasih malo prevelike, in med zahtevami in potrebami proizvodnje. Ob tem ne smemo pozabiti, da je v ospredju vendarle človek.

M. Fornazarič

»Včasih je slišati, da so naše norme visoke, da jih starejše delavke težko dosegajo. Vsako delo je normirano, norm ne moremo prilagajati posamezniku, ker pač tehnološki proces zahteva svoje. Marsikatera delavka, ki jo na primer premostimo iz kake druge temeljne organizacije v Konfekcijo, kjer ženske razbremenjujejo na lažjih delovnih mestih, ne more dosegati norme, zato ji odobrimo režijsko plačevanje. To pomeni, da ji je zagotovljeno minimalno povprečje temeljne organizacije. Kar se tiče varstva pri delu, pa se marsikaj lahko doseže s pomočjo sodelavcev, ki invalidu olajšujejo delo. Sicer pa vsako leto opravljamo ekološka merjenja hrupa, kar se nanaša posebej na tkalnico. Glede na opravila del in nalog morajo biti delavci zaščiteni z varnostno vato – navadna vata ne pomaga – vendar naša domača ne ustreza najbolj, ker se drobi in ostaja v ušesih, zato jo bomo morali uvoziti, kar pa v zdajšnjih zaostre-

mednarodnem letu invalidov je OZIN objavila podatke, ki kažejo, da je vsak deseti na našem ozemlju invalid, torej jih je približno 450 milijonov. Vse več je invalidnosti. Sodobna medicina in znanost nam nudijo drugače gledajo kot prej. O temer pričajo letošnje akcije za preprečevanje invalidnosti. Kako se s tem problemom srečujemo v praksi, v pogovoru s Vinko Sarabonem, predsednikom Društva invalidov Kranj, in Mirko Galičičem, ki so jih delavci organizirali zaradi specifičnosti njihovega procesa. Pri tem nam pove, kako uspehi, ki so plod našega dela, seveda pa je vmes tudi vrsta problemov.

Naš nas so delovni invalidi skoraj na vsakem koraku. Vprašanje o številu invalidov in njihovih specifičnih obolenjih odgovorila njihova socialna delavka Nevenka Ropret. »Pogosto nastanejo med delovno invalidnostjo in delovno invalidnostjo, predvsem poškodbe ožilja in delovne deloma so okvare sluha. Delo je taka, da so delavci izpostavljeni poškodbam, proti čemu se borimo z organizirano preprečitvijo. S tem že odkrivamo začetne znake obolenja in delavce že pred izbruhom preprečimo. V opredelitvi delovne invalidnosti imamo opredeljena težja mesta, kjer delavci glede na svoje pogoje dobijo finančno stimulacijo. Invalidov od zunaj večinoma imamo, kajti že sami imamo delavce, ki iščejo lažja dela. Vedno poskušamo najti ustrežnejše rešitve za delavce, da na lažjem delovnem mestu opravljajo ustrezna dela. Delavci dohodek in niso materijalno prizadeti, zlasti za delavce, ki imajo težave, saj jim to zagotavlja nekatere povprečje.«

Preprečevanje, ki odkriva in preprečuje znake delovne invalidnosti, je pomembna tudi rehabilitacija že invalidnega delavca.

»Naše delavce smo nekaj časa pošiljali v zdravilišča preko sindikata, kar pa ni bilo zadovoljivo strokovno organizirano,« meni Ropretova. »V pripravi je predlog, ki sicer še ni finančno potrjen, načrtujemo pa strokovno sodelovanje z zdraviliščem Laško, kamor naj bi pošiljali zlasti obolenje na hrbtenici.«

Kako pa je z varstvom pri delu? Ali delovni invalidi po delovnem učinku dosegajo mlajše, zdrave delavce?

nih pogojih gospodarjenja ni ravno lahko...»

Za delavca s takim obolenjem pomeni obisk pri zdravniku, mnogi pregledi in zdravila veliko finančno obremenitev, vemo pa, da procentualno ne dosežejo oprostitve participacije. Po besedah naše sogovornice bi tu morale biti olajšave in BPT se bori zanje. Uspeh so dosegli s tem, da so skupaj s Pekom izglasovali oprostitve participacije za upokoje.

Hazim Omerović, kadrovnik v BPT, meni, da so šele na začetku svoje poti, na kateri ne manjka problemov. Obratna ambulanta, v kateri so delavci sistematsko pregledani vsake dve leti, sicer ima svojega zdravnika, vendar le-ti pogosto odhajajo na druga delovna mesta in vpeljevanje novih zahteva določen čas. Nekaj časa so imeli zaposleno psihologinjo in specialista za medicino dela. Trudijo se, da bi za vsako delovno mesto določili stopnjo obremenitve.

Na koncu pa še nekaj podatkov: 1218-članski kolektiv ima 25 invalidov druge stopnje, 74 tretje, lani pa se je invalidsko upokojilo 14 delavcev, zdravstveno pa so jih premestili 30. Jasno je, da je težko najti srednjo pot med interesi delavcev, hotenji in željami, ki so včasih malo prevelike, in med zahtevami in potrebami proizvodnje. Ob tem ne smemo pozabiti, da je v ospredju vendarle človek.

M. Fornazarič

Občni zbor v znamenju pobratenja

Jesenice – V začetku marca so se na rednem letnem občnem zboru Društva invalidov Jesenice zbrali delegati društva iz vseh krajevnih skupnosti, sodelovali pa so tudi gostje drugih društev in organizacij jeseniške občine. Zbora pa so se udeležili tudi predstavniki drugih gorenjskih društev invalidov ter gostje z Raven na Koroškem in Murske Sobote, navzoč pa je bil tudi predsednik Zveze društev invalidov Slovenije Konrad Pavli.

V delovnem preteklem letu je društvo izvedlo 28 akcij z več kot tisoč udeleženci. Med drugim so v počastitev mednarodnega dneva invalidov pripravili slavnostno akademijo, ustanovili so poverjeniške odbore po krajevnih skupnostih in večjih naseljih, na domu so obiskali težje invalide, popisali so vse zaposlene invalide, skrbno pa so se posvečali tudi izletništvu, športu in rekreaciji. Razprava je večkrat poudarila tesno sodelovanje invalidov s sindikatom, predvsem v Železarni, kjer je organiziran tudi aktiv invalidov. Zaposleni invalidi so prizadevni in vestni delavci, ki kljub invalidnosti veliko pripomorejo k dobremu rezultatu gospodarjenja in s tem dajejo svoj dolžni delež stabilizaciji.

V programu dela društva so invalidi posebej izpostavili letošnje jubileje – 40-letnice vstaje in osvobodilne fronte – ter istočasno mednarodno leto invalida. Občni zbor pa je bil tudi slovesen. Ob tej priložnosti je bila podpisana listina o pobratenju z društvom invalidov Ravne na Koroškem, že dolgoletnim sodelavcem jeseniških invalidov; listina o pobratenju pa bo še okrepila in zredila prijateljske vezi. V nadaljevanju je Društvo invalidov Jesenice izročilo prijateljskemu društvu iz Murske Sobote spominski praporski trak za petletno uspešno sodelovanje. Podelili pa so še tri priznanja, ki so jih za petletno prizadevanje, požrtvovalno in dejavno vključenost v Društvo invalidov Jesenice dobili: Silva Potočnik iz Mojstrane, Jože Prešernovega gledališča, Jože Vunšek ter ansambel Oglarji.

D. Zlebir

Danes in jutri lepše kot včeraj

mednarodnem letu invalidov je OZIN objavila podatke, ki kažejo, da je vsak deseti na našem ozemlju invalid, torej jih je približno 450 milijonov. Vse več je invalidnosti. Sodobna medicina in znanost nam nudijo drugače gledajo kot prej. O temer pričajo letošnje akcije za preprečevanje invalidnosti. Kako se s tem problemom srečujemo v praksi, v pogovoru s Vinko Sarabonem, predsednikom Društva invalidov Kranj, in Mirko Galičičem, ki so jih delavci organizirali zaradi specifičnosti njihovega procesa. Pri tem nam pove, kako uspehi, ki so plod našega dela, seveda pa je vmes tudi vrsta problemov.

Naš nas so delovni invalidi skoraj na vsakem koraku. Vprašanje o številu invalidov in njihovih specifičnih obolenjih odgovorila njihova socialna delavka Nevenka Ropret. »Pogosto nastanejo med delovno invalidnostjo in delovno invalidnostjo, predvsem poškodbe ožilja in delovne deloma so okvare sluha. Delo je taka, da so delavci izpostavljeni poškodbam, proti čemu se borimo z organizirano preprečitvijo. S tem že odkrivamo začetne znake obolenja in delavce že pred izbruhom preprečimo. V opredelitvi delovne invalidnosti imamo opredeljena težja mesta, kjer delavci glede na svoje pogoje dobijo finančno stimulacijo. Invalidov od zunaj večinoma imamo, kajti že sami imamo delavce, ki iščejo lažja dela. Vedno poskušamo najti ustrežnejše rešitve za delavce, da na lažjem delovnem mestu opravljajo ustrezna dela. Delavci dohodek in niso materijalno prizadeti, zlasti za delavce, ki imajo težave, saj jim to zagotavlja nekatere povprečje.«

Preprečevanje, ki odkriva in preprečuje znake delovne invalidnosti, je pomembna tudi rehabilitacija že invalidnega delavca.

»Naše delavce smo nekaj časa pošiljali v zdravilišča preko sindikata, kar pa ni bilo zadovoljivo strokovno organizirano,« meni Ropretova. »V pripravi je predlog, ki sicer še ni finančno potrjen, načrtujemo pa strokovno sodelovanje z zdraviliščem Laško, kamor naj bi pošiljali zlasti obolenje na hrbtenici.«

Kako pa je z varstvom pri delu? Ali delovni invalidi po delovnem učinku dosegajo mlajše, zdrave delavce?

nih pogojih gospodarjenja ni ravno lahko...»

Za delavca s takim obolenjem pomeni obisk pri zdravniku, mnogi pregledi in zdravila veliko finančno obremenitev, vemo pa, da procentualno ne dosežejo oprostitve participacije. Po besedah naše sogovornice bi tu morale biti olajšave in BPT se bori zanje. Uspeh so dosegli s tem, da so skupaj s Pekom izglasovali oprostitve participacije za upokoje.

Hazim Omerović, kadrovnik v BPT, meni, da so šele na začetku svoje poti, na kateri ne manjka problemov. Obratna ambulanta, v kateri so delavci sistematsko pregledani vsake dve leti, sicer ima svojega zdravnika, vendar le-ti pogosto odhajajo na druga delovna mesta in vpeljevanje novih zahteva določen čas. Nekaj časa so imeli zaposleno psihologinjo in specialista za medicino dela. Trudijo se, da bi za vsako delovno mesto določili stopnjo obremenitve.

Na koncu pa še nekaj podatkov: 1218-članski kolektiv ima 25 invalidov druge stopnje, 74 tretje, lani pa se je invalidsko upokojilo 14 delavcev, zdravstveno pa so jih premestili 30. Jasno je, da je težko najti srednjo pot med interesi delavcev, hotenji in željami, ki so včasih malo prevelike, in med zahtevami in potrebami proizvodnje. Ob tem ne smemo pozabiti, da je v ospredju vendarle človek.

M. Fornazarič

mednarodnem letu invalidov je OZIN objavila podatke, ki kažejo, da je vsak deseti na našem ozemlju invalid, torej jih je približno 450 milijonov. Vse več je invalidnosti. Sodobna medicina in znanost nam nudijo drugače gledajo kot prej. O temer pričajo letošnje akcije za preprečevanje invalidnosti. Kako se s tem problemom srečujemo v praksi, v pogovoru s Vinko Sarabonem, predsednikom Društva invalidov Kranj, in Mirko Galičičem, ki so jih delavci organizirali zaradi specifičnosti njihovega procesa. Pri tem nam pove, kako uspehi, ki so plod našega dela, seveda pa je vmes tudi vrsta problemov.

Naš nas so delovni invalidi skoraj na vsakem koraku. Vprašanje o številu invalidov in njihovih specifičnih obolenjih odgovorila njihova socialna delavka Nevenka Ropret. »Pogosto nastanejo med delovno invalidnostjo in delovno invalidnostjo, predvsem poškodbe ožilja in delovne deloma so okvare sluha. Delo je taka, da so delavci izpostavljeni poškodbam, proti čemu se borimo z organizirano preprečitvijo. S tem že odkrivamo začetne znake obolenja in delavce že pred izbruhom preprečimo. V opredelitvi delovne invalidnosti imamo opredeljena težja mesta, kjer delavci glede na svoje pogoje dobijo finančno stimulacijo. Invalidov od zunaj večinoma imamo, kajti že sami imamo delavce, ki iščejo lažja dela. Vedno poskušamo najti ustrežnejše rešitve za delavce, da na lažjem delovnem mestu opravljajo ustrezna dela. Delavci dohodek in niso materijalno prizadeti, zlasti za delavce, ki imajo težave, saj jim to zagotavlja nekatere povprečje.«

Preprečevanje, ki odkriva in preprečuje znake delovne invalidnosti, je pomembna tudi rehabilitacija že invalidnega delavca.

»Naše delavce smo nekaj časa pošiljali v zdravilišča preko sindikata, kar pa ni bilo zadovoljivo strokovno organizirano,« meni Ropretova. »V pripravi je predlog, ki sicer še ni finančno potrjen, načrtujemo pa strokovno sodelovanje z zdraviliščem Laško, kamor naj bi pošiljali zlasti obolenje na hrbtenici.«

Kako pa je z varstvom pri delu? Ali delovni invalidi po delovnem učinku dosegajo mlajše, zdrave delavce?

nih pogojih gospodarjenja ni ravno lahko...»

Za delavca s takim obolenjem pomeni obisk pri zdravniku, mnogi pregledi in zdravila veliko finančno obremenitev, vemo pa, da procentualno ne dosežejo oprostitve participacije. Po besedah naše sogovornice bi tu morale biti olajšave in BPT se bori zanje. Uspeh so dosegli s tem, da so skupaj s Pekom izglasovali oprostitve participacije za upokoje.

Hazim Omerović, kadrovnik v BPT, meni, da so šele na začetku svoje poti, na kateri ne manjka problemov. Obratna ambulanta, v kateri so delavci sistematsko pregledani vsake dve leti, sicer ima svojega zdravnika, vendar le-ti pogosto odhajajo na druga delovna mesta in vpeljevanje novih zahteva določen čas. Nekaj časa so imeli zaposleno psihologinjo in specialista za medicino dela. Trudijo se, da bi za vsako delovno mesto določili stopnjo obremenitve.

Na koncu pa še nekaj podatkov: 1218-članski kolektiv ima 25 invalidov druge stopnje, 74 tretje, lani pa se je invalidsko upokojilo 14 delavcev, zdravstveno pa so jih premestili 30. Jasno je, da je težko najti srednjo pot med interesi delavcev, hotenji in željami, ki so včasih malo prevelike, in med zahtevami in potrebami proizvodnje. Ob tem ne smemo pozabiti, da je v ospredju vendarle človek.

M. Fornazarič

Iz športne aktivnosti

Zimsko športna sezona se sicer zaključuje, a domača in tuja tekmovalna so še v polnem zamahu. Prejšnjo nedeljo so se v Nasfeldu, znamenitem zimskem športnem središču na avstrijskem Koroškem, pomerili invalidi na mednarodnem tekmovanju v veleslalomu v vseh invalidnostnih športnih kategorijah. Med nastopajočimi so bili tudi člani Invalidskega športnega društva »Borec« iz Kranja ter Športnega združenja »5. avgust« iz Tržiča. Na tekmovanju na znani FIS progii v Nasfeldu je nastopilo skupno 126 tekmovalcev iz Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije in Jugoslavije, med njimi 9 članov ISD »Borec« ter dva tekmovalca SZ »5. avgust« iz Tržiča. Veleslalomska proga s 34 vratci so kranjski in tržički invalidi kljub močni mednarodni konkurenci odlično obvladali.

V prvi kategoriji je bil kranjski Drago Kobler peti, v tretji invalidnostni športni kategoriji je bil tretji Franc Komar, Tržičana Stefan Ahačič ter Drago Koder sta zasedla četrto in peto mesto, Emil Miklošič je bil sedmi, Niko Tonejc – oba Kranjčana – pa deveti. Dobro so se odrezali tudi Janez Furlan, Franc Furlan in Miloš Jocič, vsi trije so namreč zmagali v svoji kategoriji. Dvema Kranjčanoma pa tekmovalna sreča ni bila naklonjena in sta morala na težki veleslalomski prozi odstopiti.

-mv

Knjižica pravnih nasvetov

Društva invalidov s pomočjo strokovnjakov ali posebnih služb mnogokrat pomorejo invalidu tudi s pravnim nasvetom, saj mu s tem neprecenljivo olajšajo pot do uveljavitve posebnih, iz statusa invalidnosti izhajajočih pravic. S tem se izognejo prenekateri neugodnosti, čeprav seveda tudi reševanja osnovnih pravic pred sodišči niso nobena redkost. Ni pa ravno lahko slehernega posameznega invalida, ki so mu bile kratene pravice, podučevati o njih in mu kazati pot, čeprav je to vsekakor dolžnost določenih strokovnih organov. Največkrat pa v pravicah ogroženi invalid niti ne ve, kam naj se obrne, nepoučen pa se bo težko vlekkel za svojo po ustavi zajamčeno pravico.

Določeno razbremenitev društev in pravi smernik vsakemu invalidu na poti k spoznanju olajšav, bonitet in pravic, ki jih ima v vsakdanjem življenju, bo prav gotovo knjižica Zveze skupnosti za zaposlovanje »Priročnik o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb Slovenije«. Knjižica, ki je izšla decembra lani v Ljubljani, prinaša izčrpen pregled zakonodaje o varstvu invalidov na Slovenskem. Če na kratko preletimo najvažnejša poglavja v brošuri: obširen razdelek govori o invalidskem zavarovanju, opredeljuje pogoje za pridobitev pravic, govori o invalidski pokojnini, varstvenem dodatku, dodatku za pomoč in potrebo, oskrbnini, raznih nadomestilih, o rehabilitaciji... Drugo poglavje razlaga zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb, tretje nam nudi zakon o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, knjiga objavlja tudi predpise o vojaških invalidih, prinaša pa tudi vrsto podatkov o zakonih kot so: zakon o socialnem skrbstvu, zakon o civilnih invalidih vojne, zakon o zaposlovanju slepih invalidov ter zakon o zdravstvenem varstvu. Sledi poglavje o olajšavah in oprostitvah, za katere se invalidi najpogosteje zanimajo. Naj omenimo le nekatere olajšave – podrobneje bomo o njih spregovorili v enem prihodnjih člankov – torej: oprostitve plačila prometnega davka pri nakupu osebnega avtomobila, olajšave pri uvozu osebnega avtomobila, posebna pravica za parkiranje osebnega avtomobila, oprostitve plačila pristojbin za cestna motorna vozila, oprostitve radijske in televizijske naročnine, ugodnosti pri telefonski naročnini in napeljavi telefonskega priključka, oprostitve plačila davka na promet z nepremičninami. Zadnje poglavje objavlja pravilnik o postopku za uveljavljanje pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti.

Knjižica bo prav gotovo dobrodošlo pomagala, da se bo invalid lažje znašel med številnimi predpisi in zakoni, ki mu nalagajo dolžnosti in prinašajo pravice. Kot že omenjeno, se bomo v eni prihodnjih invalidskih rubrik natančneje posvetili poglavjem iz tega izčrpnega priročnika, čakamo pa seveda tudi na pripombe, pobude in pravna vprašanja bralcev.

Mednarodni dan invalida Geslo: Popolna enakost in sodelovanje invalidov

Škofja Loka – Zadnjo soboto v marcu, 28. marca, je škofjeloško društvo invalidov ob mednarodnem dnevu in letu invalida – tako je letošnje leto poimenovala generalna skupščina mednarodne organizacije – priredilo slavnostno akademijo za svoje člane. Prireditve je potekala pod geslom »Popolno sodelovanje in enakost invalidov«.

Zbrane je pozdravila Tončka Kukič, predsednica društva in ob tem dejala, da namen akademije ni bučno proslavljanje praznika, pač pa opozorilo družbi, naj posveti še več skrbi invalidu, njegovi vsestranski usposobitvi za normalno, enakopravno vključitev v življenje in delo. Kljub temu, da se v naši družbi odnos do invalidov izboljšuje, je treba dati še večji prispevek preprečevanju invalidnosti, ki v današnjem času vse bolj narašča.

»Mednarodno leto invalidov naj ne bo leto manifestacij in proslav, ampak naj ob tem sprožimo vrsto ukrepov, s katerimi bomo prizadevno omogočili invalidu socialno, fizično in ekonomsko samostojnost. Vse to pa ni domena le socialne službe, zdravstva, pač pa celotne družbe. V ta proces se morajo vključiti tudi krajevne skupnosti in organizacije združenega dela, saj lahko le z njihovo pomočjo in sodelovanjem zagotovimo uspešno izvajanje te naloge,« je v slavnostnem govoru poudarila sekretarka skupnosti socialnega skrbstva Nada Rebolj. Dejala je tudi, da je prizadevanje občanu potrebno čimbolj približati dejavnost društva, zato mora delovati v njegovi sredini, ker le tako lahko doseže določene rezultate in uspehe.

Na prireditvi je škofjeloško društvo podelilo tudi priznanje in darilo

bivši predsednici Poldki Blažič za njeno dolgoletno, vztrajno in prizadevno in požrtvovalno delo na področju družbenega varstva invalidov.

Proslava je bila popestrena tudi s kulturnim programom. Prostovoljno so nastopili tamburaški kluba Biserica iz Reteč, učenci glasbene šole iz Škofje Loke, vokalni kvartet Spev, za zabavo pa sta poskrbela ansambel Jurček in ansambel Ruparja in ansambel Jurček, ki so tako prijetno dopolnili srečanje škofjeloških invalidov.

Nuša Vrbcin

Na slovesni počastitvi letošnjega mednarodnega dneva invalidov v Škofji Loki je nova predsednica Tončka Kukič izročila priznanje dolgoletni predsednici in pobudnici ustanovitve škofjeloškega društva Poldki Blažič. Foto: Jocič

K vedremu razpoloženju je pripomogel tamburaški ansambel Bisernica iz Reteč. Foto: Jocič

Refo

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

RADO

usnjen podpiat

RADO

zračno

ZDENKO

zračno

ZDENKO

INEX | adria aviopromet | ljubljana

INEX ADRIA AVIOPROMET
LJUBLJANA, Titova 48

Komisija za delovna razmerja
objavlja naslednja prosta dela oziroma naloge

I. v prometnem sektorju:

OPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNIH DEL V LETALSKI OPERATIVI

Zaposeliti želimo enega delavca za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniški dopustom) s polnim delovnim časom. Delavec bo delo opravljal na Brniku.

Pogoji:

- srednješolska izobrazba administrativne smeri
- pasivno znanje angleškega jezika
- znanje telekairanja
- 1 leto delovnih izkušenj na področju administracije, sestavljanja različnih evidenc in vodenja dokumentacije
- izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem prostoru
- poskusno delo 3 mesece

II. v sektorju vzdrževanja letal:

1. EVIDENTIRANJE IN SPREMLJANJE NALETA LETAL IN MOTORJEV

Zaposeliti želimo enega delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Delavec bo opravljal delo na Brniku.

Pogoji:

- srednješolska izobrazba strojne ali druge ustrezne smeri
- pasivno znanje angleškega jezika
- eno leto delovnih izkušenj na področju vodenja evidence
- izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem področju
- poskusno delo 3 mesece

2. ADMINISTRATIVNO DELO V ZVEZI Z RAZVOJEM SISTEMA VZDRŽEVANJA

Zaposeliti želimo enega delavca za določen čas (nadomeščanje delavca med službeno vojaškega roka) s polnim delovnim časom. Delavec bo opravljal delo na Brniku.

Pogoji:

- srednješolska izobrazba administrativne ali druge ustrezne smeri
- pasivno znanje angleškega jezika
- 1 leto delovnih izkušenj
- izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem prostoru
- poskusno delo 3 mesece

III. v sektorju skupnih služb:

1. ČIŠČENJE IN UREJANJE DVORIŠČ IN OKOLICE

Zaposeliti želimo enega delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Delavec bo opravljal delo na Brniku.

Pogoji:

- popolna ali nepopolna osnovna šola
- izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem področju
- poskusno delo 3 mesece

2. ARHIVIRANJE DOKUMENTACIJE DELOVNE ORGANIZACIJE

- VAROVANJE PREMOŽENJA, KLICANJE IN VZPOSTAVLJANJE PREKO HIŠNE CENTRALE

Za obe nalogi želimo zaposliti enega delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Delavec bo opravljal delo na Brniku.

Pogoji:

- srednješolska izobrazba ustrezne smeri
- pasivno znanje angleškega jezika
- dve leti delovnih izkušenj na področju urejanja in vodenja arhivskih služb v različnih organizacijah
- izpolnjevanje pogojev za gibanje in muditev na letališču in obmejnem področju
- poskusno delo 3 mesece

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Adria Aviopromet, Ljubljana, Titova 48, v 15 dneh po objavi.

Vlog brez priloženih dokazil o izpolnjevanju pogojev ne bomo upoštevali.

ZK »ZITO« Ljubljana
TOZD »TRIGLAV-GORENJKA«
LESCE

Po sklepu komisije za razpis individualnega poslovnega organa TOZD razpisujemo prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVNEGA ORGANA TOZD

Za individualnega poslovnega organa TOZD je lahko imenovan kandidat poleg pogojev, predpisanih v 511. členu zakona o združenem delu, izpolnjevanje naslednje pogoje:

1. da ima višjo izobrazbo živilske, ekonomske, organizacijske smeri, s 3-letno prakso na vodilnih delovnih mestih,
2. da ima srednješolsko izobrazbo s 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih
3. da je moralno primeren in družbenopolitično aktiven
4. da pozna živilsko dejavnost
5. da ima organizacijske sposobnosti vodenja in koordiniranja dela v delovnih organizacijah.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom opisanega dela naj kandidati pošljejo v zaprtih ovojnicaх najpozneje 15 dneh po objavi raspisa na naslov: Zito Ljubljana, TOZD »Triglav-Gorenjska«, Rožna dolina 8, za razpisno komisijo.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v tridesetih dneh po sprejemu sklepa o izboru.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ
- z n. sol. o.
Kranj, C. JLA 2

oglašja na osnovi sklepa Komisije za delovna razmerja
prosta dela in naloge

**VZDRŽEVANJE IN UPRAVLJANJE S PARNIM KOTLOM
IN VODNO ČRPALKO**

Posebni pogoji:

- ključavničar, izpit za upravljanje parnega kotla z mehaničnim kurjenjem
- 2 meseca delovnih izkušenj pri upravljanju kotlov

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev
Splošno kadrovskemu sektorju KŽK Kranj, C. JLA 2, v 15 dneh po objavi.

MALI OGLASI

telefon 23-341

PRODAM

litotelezijsko kopalno BA-
vno. Zibelnik Lojze. Dež-
nja. Kokrica - Kranj 3484
dve KRAVI po izbiri s te-
tik pred telitvijo. Selo 32,
3602
15 družin ČEBEL AŽ. 9
Opred vsak dan od 15. ure da-
6. Zabnica 3607
dionično, trivrstno
NIKOLKO. Naslov v oglasnem
3627
(mobel) TELEVIZOR
in 400-litrski hrastov
Radovič Milutin, Kranj, Pla-
tel. 24-168 3679
140 kv. m »POBIJONA«
PUŠČA. Svoljčak, Binkelj 5,
Loka 3680
KAMP PRIKOLICO
Informacije: tel. 064-61-809

Prodaj KRAVO, dobro mleka-
rico, ki bo junija teletila. Šenturska
gora 8, Cerklje 3682
Prodaj smrekove PLOHE. La-
hovče 14, Cerklje 3683
Prodaj semenski KROMPIR
igor. Senčur, Štefotova 18 3684
Prodaj semenski KROMPIR
igor. Strahinj 7, Naklo 3685
Prodaj novo OKNO z roletom,
140 x 140. KLI Logatec. Prebačevo
41, Kranj 3686
Prodaj nekaj ton CEMENTA.
Naslov v oglasnem oddelku. 3687
Prodaj jedilni in semenski KROM-
PIR igor. Zefran Francka, Bistrica
13 pri Naklem 3688
Prodaj krmilni in semenski
KROMPIR igor. Zapoge 33, Vodice
Poceni prodaj 3 mesece star
barvni TELEVIZOR ambasador.
Telefon 50-175 3690
Prodaj zelen gorenjski KAMEN.
Informacije po tel. 23-519 3691
Prodaj SENO. Krnica 37/a, Zg.
Gorje 3692
Prodaj novo plastično BANJO,
rumene barve, dolžine 170 cm. Fer-
jan, Ribno 131, Bled 3693

diskont let

Kranj

Prodaj KRAVO s teletom. Britof
42, Kranj 3694
Prodaj dolgo vijoličasto OBLE-
KO, za 11 do 13 let. Naslov v oglas-
nem oddelku. 3695
Prodaj čistokrvnega KONJA.
Ogled v nedeljo. Kavčič Albin, Zeje
1, Komenda 3696
Ugodno prodaj DIRKALNO
KOLO. Informacije po tel. 47-149 3726
Prodaj rabljen KAVČ. Kranj -
Stražišče, Kocjanova 22 3727
Prodaj SADIKE pelargonij in
FUKSIJ po 30 din. Jože Konc, Moš-
nje 37, Radovljica 3728
Prodaj 5 let starega KONJA, tež-
kega 500 kg. Luže 19, Senčur 3730

Prodaj SENO. Tenetiše 33, Gol-
nik

KUPIM

Kupim 135-litrski HLADILNIK.
Telefon 60-801 3697
Kupim 500 rdečih STREŠNI-
KOV novotex s posipom. Čemažar,
Davča 49, Železniki 3698
Kupim rabljeno KOSILNICO
BCS in 60-basno HARMONIKO.
Telefon 064-28-967 3729

VOZILA

Ugodno prodaj DIANO 6. Tele-
fon 26-098 3513
Po ugodni ceni prodaj dobro
ohranjen AUDI 60, letnik 1971.
Kranj, Kocjanova 6, tel. 21-012 od
15. ure dalje 3534
Poceni prodaj ZASTAVO 750,
letnik 1973. Olševek 8, Preddvor 3545

Ugodno prodaj osebni avto PEU-
GEOT 204, letnik 1972, in rotacijsko
KOSILNICO SIP 135. Kunčič Ja-
nez, Slatna 16, Begunje 3548
Prodaj 7 mesecev star 126-P.
Bertoncljeva 26, Kranj, tel. 22-298
3550

Prodaj avto WARTBURG, star
6 let, zelo dobro ohranjen. Kličite po
tel. 28-704 v petek popoldan in so-
boto. 3699

Poceni prodaj AMI 6, 602 ccm,
celega ali po delih, registriran do
oktobra 1981. Luže 33, Senčur 3700

Prodaj GOLFA - JGL, starega 3
mesece, rumene barve. Kuralt Venč-
ka, Zg. Senica 4/a, Medvode 3701

**MARIJA
PRIMC**

Cesta na Klanec 3, Kranj
(v bližini gostilne
Blažun)

Vam nudi kvalitetno
in hitro izdelavo
vseh vrst očal.

Čestita občanom Gorenjske
za 1. maj - praznik dela

Prodaj štiri leta star R 4. Infor-
macije tel.: 57-033

Prodaj ZASTAVO 101, registri-
rano do 11. 4. 1982, možnost prodaje
na kredit. Oglasite se od 14. ure da-
lje. Štupnikar, Sutna 4, Zabnica

Prodaj ZASTAVO 750, letnik
1977, registrirano do marca 1982.
Plazarič Dragan, Frankovo neselje
74, Škofja Loka 3703

Po solidni ceni prodaj avto ZA-
STAVO 750, letnik 1969, neregistri-
ran. Ogled popoldan. Vidic Drago,
Dvorje 26, Cerklje 3704

TOVORNO PRIKOLICO, oprem-
ljeno s cerado, primerno tudi za pre-
voz kamp opreme, prodaj. Kozina,
Gorenjskega odreda 18, Kranj 3705

Prodaj ZASTAVO 750, neregis-
trirano, karambolirano, letnik 1972.
Telefon 40-614 3706

Prodaj starejšega »FICOTA«, re-
gistriranega za celo leto. Peklenik
Bogdan, Mlaka 43 3707

Ugodno prodaj ZASTAVO 101 v
nevoznem stanju. Drstvenšek, Finž-
garjeva 4, Lesce 3708

Prodaj nove GUME sava radial
yet (zelo poceni) za Z-750. Janc,
telefon 064-28-086 3709

Prodaj ZASTAVO 750 Lux, let-
nik 1976, ohranjeno. Kavčič Vili, Zg.
Besnica 64, tel. 40-626 od 15. ure
dalje 3710

Prodaj ZASTAVO 750, Mubi
Marjan, Zg. Senica 28/a, Medvode

Prodaj ZASTAVO 101 M, letnik
1980. Telefon 62-128 od 15. ure dalje

Prodaj ZAPOROŽCA, po delih.
Posavec 10, Podnart 3713

Prodaj FORD ESCORD, letnik
1970, v zelo dobrem stanju, registri-
ran do novembra 1981. Telefon (064)
61-622 od 14. ure dalje 3714

Prodaj MOPED tomos APN-4,
dobro ohranjen. Kranjc, Ljubno 60,
Podnart 3715

Prodaj AMI 8, po delih, brez
motorja. Koširjeva 9, Škofja Loka:
tel. 62-168 3716

Ugodno prodaj novega GOLFA.
Jože Stare, Bled, Rečiška 63 3731

Prodaj FIAT 850 SPECIAL, let-
nik 71, celega ali po delih. Ogled vsak
dan od 14. do 20. ure. Bohinjska Bela
št. 149

Ugodno prodaj R 4, letnik 74.
Tel.: (064) 62-628, popoldne

ZAPOSLITVE

Zaposlim NK delavca v SLIKO-
PLESKARSKI stroki. OD od 8.000
do 10.000 din. Ponudbe pod: Vesten
3721

Redno zaposlitev dobi NATAKA-
RICA v gostilni pri »VIKTORJU«
- Partizanska 17, Kranj, tel. (064)
23-484 3668

Zaposlim žensko za 4 ure dnevno.
Čiščenje prostorov in ostala pomož-
na dela. Informacije po tel. 23-519
3720

**Gostilna
pri FRANJOTU**
Kutnar Viki

**Kranj, Oprešnikova 28
(Primskovo)**

Cenjenim gostom in ostalim
občanom čestita za 1. maj
- praznik dela in se pri-
poroča za obisk.

STANOVANJA

Kupim eno ali dvosobno STANO-
VANJE, do 50 kv. m, v Kranju. Po-
nudbe po tel. 064-26-998 od 19. do 20.
ure 3651

Mlada mamica z osnovnošolskim
otrokom išče v Kranju SOBO s ko-
palnico ali vzame v najem enosobno
STANOVANJE. Naslov v oglasnem
oddelku. 3717

V maju oddam SOBO blizu Bleda
dvema poštenima dekletoma. Mož-
nost kuhanja. Zaželeno predplačilo
za 1 leto ali vsaj 6 mesecev. Dogovor
in predplačilo takoj. Naslov v oglas-
nem oddelku. 3718

POSESTI

V najem vzamem PROSTOR za
trgovski lokal (kvadratura 10-15
kv. m) v centru Kranja. Ponudbe
pod šifro: Loka 3654

Zamenjam dvostanovanjsko AT-
RIJSKO HIŠO, zgrajeno do III.
gradbene faze, ob gozdu v Kamnik,
za manjšo vrstno, montažno, delom
dvojčka ip. v Kranju in okolici. Hiša
stoji na 2.000 kv. m zemlje. Možnost
tudi prodaje. Šifra: Ostalo po do-
govoru 3656

Prodaj gradbeno PARCELO (za
stanovanjsko hišo) z vso urejeno
dokumentacijo, v okolici Kopra. Alek-
sander Viler, Gregorčičeva 28, Izola,
tel. 066-61-948 3719

diskont let

Bled

OBVESTILA

SERVIS: za čiščenje »stepihov«, ta-
pisoma in itisona. Čistim za zasebni
in družbeni sektor. Telefon 25-819
od 14. do 20. ure 2224

Solidno in po zmernih cenah vam
PREPLESKAM stanovanje. Po-
nudbe pod šifro: Pleskanje 3671

PRALNE STROJE popravljam v
Škofji Loki in okolici. Naročila po
tel. 064-62-848 3722

Izdelujem ODPRTE KAMINE in
dajem oblikovne nasvete. Šifra:
Toplina 3723

PRIREDITVE

Vabimo vas na PREDPRAZNIČ-
NI MLADINSKI PLES, ki bo v so-
boto, 25. 4., ob 19. uri v Zadržnem
domu PRIMSKOVO. Zabaval vas
bo popularni ansambel SIBILA 3724

**DOM NA ŠMARJETNI
GORI**
Djuričič Dejan

vabi
vsak dan, razen ponedeljka

na zabavne večere.
Igra srbski ansambel
s pevko in pevcem.

Postreženi boste s speciali-
tetami z žara in najbolj pri-
znanimi vini iz cele Jugo-
slavije.

OSTALO

Bili smo skupaj v VII. artilerij-
skem polku v Sinju. Zelel bi se sre-
čati v Kranju s tovariši: Jernejem
Drakslerjem, Matevžem Koširjem in
Mihom Ahačičem ter skupaj obuditi
spomine. Lojze Marolt, Ravne 7,
61385 Nova vas 3725

NAJDENO

Motorist, ki je izgubil torbo med
Kranjem in Radovljico, naj pokliče
tel. 50-150, Verko

Izdaja CP Glas, Kranj, Stavek TK Go-
renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska
pravica, Ljubljana. Naslov uredništva
in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1.
- Tekoči račun pri SDK v Kranju: šte-
vilka 51500-603-31999 - Telefoni: n. c.
23-341, glavni urednik, odgovorni ured-
nik in uprava 21-835, redakcija 21-860,
komercialna - propagandna, naročnina,
mali oglasi in računovodstvo 23-341.
Individualna polletna naročnina
250,- din, za izmuznost preračunano
v valuto vključno s poštnino.
Oproščeno prometnega davka po pri-
stojnem mnenju 421-1/72.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

IVANE KOLNIČAR

Vrbanove mame

iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena
sožalja, darovane vence in cvetje ter spremstvo na zadnji poti.

Hvala tudi sodelavcem vseh kolektivov ter gospodu župniku za opravljeni obred.

ZALUJOČI VSI NJENI!

Spodnja Lipnica, 15. aprila 1981

Sporočamo žalostno vest, da je v 59. letu starosti po hudi bolezni umrl naš
ljubljeni mož, oče, brat in stric

JOŽE DORNIG

Do pogreba leži v mrliški vežici na tržiškem pokopališču.

Pogreb bo v torek, 21. aprila 1981, ob 16.30 na tržiško pokopališče.

VSI NJEGOVI!

Tržič, Kranj, Ljubljana, 20. aprila 1981

V SPOMIN

4. aprila je minilo leto dni neizmerne žalosti
in bolečine, odkar nam je kruta usoda iztrgala
najdražjega sina, brata in strica

**STANKA
BAJŽLJA**

NIKOLI TE NE BOMO POZABILI!

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

ZALUJOČI: mama, brat Andrej, sestra Marica z možem Žarkom, Mila z možem Tonč-
kom, nečakinji Tatjana in Simona

Ne moremo razumeti, da te ni več med nami, tvoje korake še slišimo, tvoj lik še živi, le tvoj
grob priča, da si nas zapustil. Dom brez tebe je prazen, imeli smo te radi, a usoda je
iznenada tako hotela.

Prodajalke Merkurja v Globusu so vedno bolj usposobljene za pomoč kupcem, ki bi bili v primeru požara v prodajalni. Treba je pomagati ranjenim, ljudem brez panike zagotoviti varen izhod, razen tega pa varovati blago

Če v trgovini izbruhne požar

Vaja dela mojstra

Delavci Merkurjeve prodajalne v kranjski veleblagovnici Globus so že nekajkrat preizkusili, kako bi ukrepali v primeru požara, ki lahko vsak trenutek izbruhne v veleblagovnici — V prihodnje še takšne preizkušnje

V prodajalni je dimna bomba naznanila ogenj. Prodajalci so ukrepali izredno hitro

KRANJ — Delavci Merkurjeve prodajalne v Globusu so že nekajkrat premišljevali, kako ukrepati, če bi v veleblagovnici izbruhnil požar, bodisi zaradi samovžiga, odvrženega ogorka, namernega vžiga ali diverzije. Če bi se razplamteli ognjeni zubli, v veleblagovnici ne bi bilo lahko ukrepati. Treba bi se bilo spopasti z ognjem, treba bi bilo umiriti in varovati ljudi in jim najti varen izhod, treba bi bilo pomagati ranjenim in ogroženim, razen tega pa je treba v takšnih primerih zagotoviti imetje, ki ga v takšni veleblagovnici, kakršna je kranjski Globus, ni malo. Izkušnje kažejo, da nepridipravi izkoriščajo izredne razmere in paniko ljudi za svoje koristljive namene.

Dvakrat so doslej v Merkurjevi prodajalni Globusa že preizkusili svojo pripravljenost za primer požara. Obakrat so sodelovali zaposleni, ne glede, kakšen je njihov raspored v izrednih in vojnih razmerah, kakšno je njihovo poklicno znanje in za kaj so usposobljeni. Obe dosedanji vaji

V Naklem pohod od spomenika do spomenika

NAKLO — V počastitev 40. obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda in vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije prireja TVD Partizanov Naklo v soboto, 25. aprila, pohod od spomenika do spomenika. Start pohoda bo na nogometnem igrišču pri novi šoli, vsak pohodnik pa dobi poseben kartonček. Pohod se bo začel ob polštirih popoldne. Udeleženci bodo lahko startali do pete ure. Pohod ni časovno omejen. Ima predvsem političnomanifestativni značaj, ima pa tudi pomen rekreativnega pohoda, koristnega za vsakogar. Na pohod so zato vabljeni vsi občani. Proga pohoda poteka od nogometnega igrišča mimo Cegelnice, Strahinja in Okroglega. Cilj pohoda bo v Naklem, kjer bo vsak udeleženec prejel jubilejno značko organizatorja pohoda.

sta bili zaključeni z analizo, kjer so predvsem zaposleni povedali, kaj po njihovi sodbi še manjka, da bi bili pripravljenejši in bolj organizirani za primer požara. Marsikatera pomankljivosti so bile odstranjene, dopolnjena je bila oprema, bogatejša, in to je najvažnejše, pa je bilo znanje zaposlenih za posredovanje v takšnih razmerah.

V petek zvečer je v Merkurjevi prodajalni v Globusu ponovno »zagorelo«. Zaposleni so bili le obveščeni, da bo do požara prišlo, niso pa vedeli, v katerem delu prodajalne. Izjemno dobro so se znašli prodajalci. Predstavnikom delovne organizacije, postaje milice, gasilcem in občinskega štaba za civilno zaščito so pokazali, kako bi ravnali, če bi šlo zares. Za hip so ugasnile luči, ki jih je nadomestila energija iz agregata, oglasila se je razglasna postaja z navodili o ponašanju in ravnanju v takšnih razmerah, preverjene pa so bile tudi možnosti, kako umiriti paniko med kupci, ki bi v primeru požara zanesljivo nastala, kako jih usmerjati k varnim izhodom in kako varovati blago. Vse sicer še ni šlo po maslu, so ugotovili po vaji, vendar pravijo, da vaja dela mojstra. To so praktično že spoznali. Prav tako pa so menili, da bi kazalo v prihodnje pripraviti vajo za celotno veleblagovnico. Izkušnje in vaj na tem področju nam manjka. Predvsem pa gre pri primeru Globusa oziroma Merkurja pohvaliti prizadevnost vseh delavcev, od prodajalcev za pulptom do poslovođij in drugih vodilnih.

Besedilo in slike: J. Košnjek

Cerklje — Več kot 120 pionirjev prometnikov iz vseh kranjskih osnovnih šol se je v soboto, 18. aprila, udeležilo trinajstega občinskega prvenstva pionirjev prometnikov, da bi se pomerili v poznavanju cestno prometnih predpisov, orientacijskem pohodu, o poznavanju zgodovine Cerkelj tudi v NOB, prvi pomoči; streljanju z zračno puško in drugem. Na tekmovalstvu, ki ga je organizirala občinska zveza prijateljev mladine in svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu skupščine občine Kranj ob pomoči mentorjev prometne vzgoje in ZSMS Cerklje je bila najboljša ekipa šole Simona Jenka med mlajšimi pionirji, med starejšimi pa osnovna šola Franceta Prešerna. — Foto: L. M.

Termalna voda na Bledu

Gostinske delovne organizacije na Bledu naj bi združile 2 milijona in 250.000 dinarjev za nadaljnje raziskave termalne vode ob Toplicah in Kazini

Bled — Pred dvema letoma je Geološki zavod Ljubljana začel z geološkimi raziskavami toplih vrelcev na Bledu. Raziskave termalne vode na Bledu so se do leta 1979 opravljale na območju južno od Park hotela in na tem območju so izvrtali 13 raziskovalnih vrtin. V sedmih vrtinah so ugotovili termalno vodo s temperaturo od 16 stopinj Celzija do 19 stopinj Celzija in zajeli termalno vodo za potrebe Golf hotela.

Na osnovi rezultatov teh raziskav so zaključili, da se termalna voda pretaka iz karbonatnih kamenin v peščenoprodni morenski zasip na območju severno od primarnega vrelca v hotelu Toplice.

Predvsem si prizadevajo, da bi natančneje ugotovili ožje območje ter količino termalne vode, ki bi jo lahko črpali. Zato so zavrtili tri

raziskovalne vrtine do globine od 45 metrov do 60 metrov. Rezultati so bili ugodni, saj so našli termalno vodo s temperaturo 20 do 22 stopinj Celzija. Ugotovili so tudi, da se pri črpanju večjih količin voda ohlaja, kar kaže na mešanje s hladno vodo. Zato bodo zavrtili 300 metrov globoko in tako odstranili vpliv hladne vode.

In ker so rezultati ugodni, v Radovljici želijo, da z deli nadaljujejo. Prav tako kažejo precejšen interes gostinske delovne organizacije na Bledu in so zato pripravljene združiti sredstva v višini 2 milijona in 250.000 dinarjev za nadaljnje raziskave v globini 300 metrov. Pripravili bodo dogovor o medsebojnih pravicah in obveznostih ter poiskali možnosti kreditiranja za nadaljnja raziskovalna dela.

D. Sedej

Bistrica — Na magistralni cesti med Bistrico in Podtaborom se je v petek, 17. aprila, nekaj pred deveto uro dopoldne pripetila prometna nezgoda zaradi nepravilnega prehitovanja. Voznik zastave 125 p je vozil proti Podtaboru po klancu navzgor in v blagem ovinku prehitoval tovornjak, ko je iz nasprotni smeri pripeljal voznik osebne avtomobila Jord granada nemške registracije Rudi Akviz iz Ankare; v trčenju se je avtomobil turškega državljanca prevrnil, voznik in trije sopotniki so bili na srečo le lažje ranjeni in so jih že odpustili iz bolnišnice. Lažje ranjena sta bila tudi voznik Oman in njegov sopotnik. Škode na avtomobilih pa je za 250.000 din. — Foto: L. M.

Novosti zakona o temeljih varnosti cestnega prometa (8)

VOZILA S SPREMSTVOM

Nekaj sprememb je tudi v poglavju, ki govori o vozilih s spremstvom in vozilih s prednostjo. Po novem ne velja več, da imajo za vozila vselej prednost le na enakovrednih križiščih cest, ko so na nujni vožnji, pač pa je ta prednostna pravica razširjena. Prednost vožnje imajo vozila s spremstvom vselej, vendar pa ne v križiščih, ki so urejena s semaforji ali znaki, ki jih daje pooblaščen oseba.

Sprememba velja tudi za vozila s prednostjo: »Ta vozila imajo prednost pred vsemi drugimi vozili, razen pred vozili s spremstvom in vozili, ki vozijo v križišču, na katerem je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki ali znaki, ki jih daje pooblaščen oseba.«

Novost je tudi določilo, ki govori o vozilu organa za notranje zadeve in JLA, opremljenim z dvema modrima lučema, ki zagotavljajo prosto pot kakšnemu drugemu vozilu ali koloni vozil, ki vozijo za njim. Vozniki v prometu morajo posvetiti pozornost tudi vozilom, katerim se zagotavlja prosta pot.

Voznike in pešce, ki kršijo določila, ki zadevajo vožnjo vozil s spremstvom ali vozil s prednostjo, doleti denarna kazen od 500 do 3000 din ali zaporna kazen do 30 dni. Če pa je bila s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za druge udeležence v prometu ali prometna nezgoda, je denarna kazen višja in sicer od 800 do 4000 din ali pa zaporna kazen do 60 dni. Vozniku motornega vozila se lahko izreče

tudi varnostni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila od 30 dni do šest mesecev.

VARNOSTNI TRIKOTNIK

Novi zakon določa, da mora imeti varnostni trikotnik odslej tudi traktor. Medtem ko je prej zakon omenjal le dve mesti, kjer mora stati varnostni trikotnik, če stoji vozilo zaradi okvare na cesti, pa novi zakon določa, da je treba postaviti varnostni trikotnik: če okvarjeno vozilo stoji na krajih, kjer je sicer po 74. členu zakona prepovedano ustavljanje (prehodi za pešce ali v bližini — do 5 metrov, ob železniških prehodih, v predorih, mostovih itd.) Seveda pa je treba trikotnik postaviti na vozišču vselej, kadar vozilo stoji na kraju, da ga vozniki, ki vozijo v isti smeri, ne morejo pravočasno opaziti.

Varnostni trikotnik mora stati za vozilom na cesti izven naselja v razdalji najmanj 50 m. Varnostni trikotnik uporabimo tudi za označevanje vleke vozil in sicer obe vozili — vlečno vozilo na prednji strani, vlečeno vozilo pa seveda zadaj.

Mandatna kazen za kršitev določila o označevanju stoječega vozila je 300 din. Če pa je zaradi prekrška nastala neposredna nevarnost za druge udeležence v prometu, je denarna kazen od 400 do 2000 din ali pa zapor do 40 dni. Sodnik lahko izreče tudi ukrep odvzema vozniškega dovoljenja od 30 do treh mesecev.

Neoznačena vleka poškodovanega vozila pa predvideva mandatno kazen 200 din. Če pa je s tem prekrškom bila povzročena neposredna nevarnost za druge, pa je denarna kazen od 300 do 1500 din ali zapor do 15 dni. Sodnik lahko izreče tudi ukrep prepovedi vožnje od 30 dni do dveh mesecev.

NESREČE

UTRUJEN VOZNIK

Kranj — V četrtek, 16. aprila, ob 6. uri zjutraj se je na magistralni cesti Kranj—Podtabor pripetila prometna nezgoda. Voznik osebne avtomobila nemške registracije, ki je vozil proti Zanku iz Sinja. Voznik je zaradi utrujenosti med vožnjo za volanom zadremal, v bližini Naklega pa se je v levo s ceste in se zaletel v železniški prehod. Voznik je bil v trčenju lažje ranjen, njegova žena pa je bila hujše ranjena in so jo prepeljali v Klinično bolnišnico Škoda na avtomobilu je za 160.000 din.

OBA AVTOMOBILA S CESTI

Kranj — Na Ljubljanski cesti je v četrtek, 16. aprila, ob 22. uri pripetila prometna nezgoda. Voznik osebne avtomobila nemške registracije Viktor Brčina je vozil proti Ljubljani v koloni vozil, se je kolona bližala Orešku, voznik Brčina zaradi nepravilnega peljal preveč v desno, tako da se je začelo zanašati. Za njim vozil mobil, vozil ga je Ismet Begičev, Cazinca, je odvil v levo, da bi izognil Brčinovemu avtomobilu, pa je sunkovito zavil v levo in v Begičev avtomobil, tako da se je odbilo s ceste. V nesreči sta bila sopotnika v Begičevem avtomobilu lažje ranjena, škode na vozilih pa za 160.000 din.

AVTO NA STREHI

Kranj — V četrtek, 16. aprila, ob 8.30 se je na magistralni cesti Kranj—Jeprca med Drulovec in Mejo pripetila prometna nezgoda. Voznik osebne avtomobila nemške registracije Himzo Keselj je vozil proti Jeprci, v koloni vozil, ključa je med vožnjo zaviral v desno, da ga je zaneslo na državno cesto, od tam pa je zaviral spet nazaj na magistralno cesto, avtomobil prevrnil na stran, v nesreči je bil voznik Keselj lažje ranjen, škode na avtomobilu pa za 80.000 din.

ZADEL PEŠCA

Kranj — V križišču Prešernove Poštne ulice se je v petek, 17. aprila, nekaj po 7. uri dopoldne pripetila prometna nezgoda. Voznik osebne avtomobila Nikolaj Vračar (roj. 1953) iz Kranja je pripeljal v šernovi in zavijal v levo na državno cesto, na prehodu za pešce kljub zaviranju trčil v Adolfa Viška (roj. 1913), ki je takrat prečeval. Vizovišek si je v nesreči doval hrbtnico in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NEPREVIDNO PREHITIVO

Kranj — V petek, 17. aprila, ob 5.25 se je na magistralni cesti Kranj—Podtabor pripetila prometna nezgoda zaradi prehitovanja. Voznik osebne avtomobila Šefik Maslovič iz Kladnja je v koloni vozil proti Kranju. Ko je v blagem ovinku prehitoval, je iz nasprotni smeri pripeljal voznik osebne avtomobila Marjan Krč iz Bleda, ki je opazil Maslovičovo avtomobilu vendar sta avtomobila kljub temu trčila v desno trčila. V trčenju je voznik Maslovič in njegov sopotnik ranjena, škode na vozilih pa za 70.000 din.

TRČIL V AVTO

Boh. Bela — V soboto, 18. aprila, ob 16. uri se je na regionalni cesti Bled—Bohinj pripetila prometna nezgoda. Voznik osebne avtomobila Vincencij Bric (roj. 1937) iz Bele je pri hiši št. 117 v Bohinju trenutno ustavljen na skrajnem robu ceste. Za njim je prišel voznik pony ekspresa Danijel Konja (roj. 1966) in trčil v zadaj ustavljenega avtomobila. V nesreči ni nogo in pretresom možgan prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NEPREVIDNO NA CESTI

Bled — Na Prešernovi cesti v bližini hotela Svoboda se je v petek, 18. aprila, ob 13. uri pripetila prometna nezgoda, v kateri je hujše ranjen 8-letni Boštjan Boštjan iz Bleda. Boštjan je prišel na državno cesto in ustavljen na skrajnem robu ceste. V nesreči je bil voznik osebne avtomobila, ki je prav tedaj mimo vozila Boštjana, v pretresom možgan prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NESREČA Z MOPEDOM

Kranj — V nedeljo, 19. aprila, ob 14. uri se je na Pšenični potki pripetila prometna nezgoda. Voznik osebne avtomobila Milan Zankar (roj. 1967) s Klanca pri Korčulji je peljal od Cerkelj proti Pšenični polici, ko pa je namerno zavil v levo, je pri tem trčil v osebni avtomobil Milana Zankar iz Viševce, ki je pripeljal iz smeri pravilno po desni strani trčenju sta Koritnikova in sopotnik Irena si je pri tem trčenju rano in so jo prepeljali v Klinično center.